

EL APOCALIPSIS
Kenda Diosa o'ka'apo kurudya'
huadaritere o'ka'apo. Diosa
Juantaj o'nopoea'uyate.

*Kenda Diosa o'ka'apo Jesucristoa
 o'nopoea'uyate.*

¹ Kenda Diosa ida o'ka'apo Diosa Jesucristotaj o'nopoea'uyate. Jesúsen huaknopoe'eritaj kenda kamanopoe'po Jesucristotaj o'nopoea'uyate. Do'taj Jesucristoa Diosen huata'moneri me'nigta'moname'ne. Do Juan Jesúsen huanigpeika'eri huanaba' ijjay. Kenda Diosa ida o'ka'apo Diosen huata'moneria me'nopoeame'ne. Kenda opudomeytaj on'nigmadoya'ne.

² Diosa me'nopoeame'ne buttida ijjay. Aya' Jesucristoa me'nopoeame'ne buttida ijjay. Aya'da ijtiahuaymey buttida ijjay.

³ Kenda Diosa o'ka'apo me'nopoea'deme'ne. In beroba'te on'nigmadoya'ne. Ke'na on'mona'pakika'apo durugda o'nika'apo. Huaknopoe'eri egkupopakte in e'madoya'taj on'peepo on'nigpeika'po durugnada o'nika'apo. Kene'huaya' huame'noe meyohue'da o'e.

*Siete huabata'dikea' jakeritaj Juana
 o'manigmadoya'uyate.*

⁴ Asia huadaribayo nogyo nogyo opudomey Cristoen huaknopoe'eri Apagba'taj a'peeyaa'po bo'kupopakika'. Siete huabata'dikea' jakeritaj

on'nigmadoya'ne. Dios oy o'ika'. A'nennada o'ika'uy. Kenpa'ti nogok bo'huatiakapone. Diosa opudomeytaj daka' mo'nigkike'po mo'tinepahui'po kenpa'ti opudomey huaknopoe'eritaj mo'manopo'noeyike'. Siete Diosen Nokirega Diosyo o'nika'po konigtı opudomeytaj daka' mo'nigkike'po mo'matinepahui'po kenpa'ti mo'manopo'noeyike'.

⁵ Opudomeytaj Jesucristoakon daka' mo'nigkike'po mo'matinepahui'po mo'manopo'noeyike'. Jesucristoa Diostaj buttida o'huaa'ika'uyate. Konig huakkurueritaj Diosa Jesucristotaj kubarakya'o'noyhuadə'uyate. Diosere o'eonhuahuika'po. Huakkurueri huairi o'ika'. Aya' huadaribaya'da gobieno huairia Jesucristotaj nigpeika'dik o'ne. Jesucristoa oro'omeytaj di'da mo'ene. Oro'omeytaj mo'nigbueydepo ke'nen mimia oro'omeyennopo'taj mo'nopo'tihueke'po oro'omeyen dakhuea'e'ka'taj mo'bakkahuea'uyne.

⁶ Oro'omeytaj konig huairionig bo'yahuea'uyne. Konig Cristoen huamanigtiona'pakika'erionig sacerdote bo'yahuea'uyne. "Dakiti Dios." "Diosnayo huadakda o'e." Tiona'pakika'dik o'ika'ne. Kenpa'ti Diostayo'da nigpeika'dik o'ene. Dios Jesucristoen apag o'e. Jesucristo hueretda Huairi o'e. Kenpa'da huadakda o'ika'. Kenyo'da 'urua'da kenpa'ti teynanada o'ika'. Aya'ada kenda kan'batia'pakike'. Aya'tada teyda kamanike'. Kenpa'ti aya'ada Jesucristotaj kan'nigpeike'. Kenyo'da kaike'.

⁷ Yan'tiahuayti', Cristo 'urunanada o'epo konig

e'sihui'yo e'huarakte aya'ada bo'tiahuayapone. Kenomeyakon on'pidtuka'uyatenig'a Cristotaj on'tiahuayapo. Nogbaya' nogbaya' nog aratbut nog aratbut aya'bayoda huæ'eri aya'ada yan'tiahuayapet. Pai'nanada o'nepo yan'bahuikapet. Huakka' on'me'pukpo yan'bahuikapet. Ken konigda o'qapo.

⁸ “Do Dios ijje po huakkuru huæ'eri ijjey. Konig la letra A huakkuru letra o'ika'nig do huakkuru huæ'eri ijjey. Ijjeonhuahuikay. Kenpa'ti kene'huaya' huæ'eri ijje po konig la letra Z kene'huaya' letra o'ika'nig do kene'huaya' huæ'eri ijjey, ijjeonhuahuika'apoy.” Huairi Diosa oa'uyate. Kenyo'da teyda o'epo aya'ada ka'dik o'e. Oy o'ika'. A'nennada o'ika'uyate. Nogok mo'nigtiakapone.

Cristo urunanada o'enig Diosa Juantaj o'tiahuay'ea'uyate.

⁹ Juan ijje po Cristotaj huaknopoë'eri ijje po opuden huama'buyonig ijjey. Opudomey Jesucristotaj moknopoëpo pai'da mo'nopo'ede. Opudomeyere dokon pai'da ijnopo'eonhuahuay. Opudomeyere Diosen Huairi Jesucristotaj oknopoika'po o'nigpeika'ne. Opudomeytere Cristo bo'tihuapoke'po Diostaj oknopoika'po o'nigpeika'po batikhue' o'ika'ne. Diosen Huadak Hua'a ijmanbatia'pakikame'nok kenpa'ti Jesucristotaj ijmanbatia'pakikame'nok huagkuta'mejyo Patmosyo huabokerekia bo'tohua'uyne.

¹⁰ Patmosyo domingote, Huairi Jesucristotaj e'tiona'pakikame'noete Diosen Nokirega

me'nopo'toeonhua'depo ta'poyen do'taj be'api' Jesucristoapi' 'utta'da menokoy'yne. Konig trompetatone'a eapa' 'urua'da mena'uyne. Kentaj ijpee'uy.

¹¹—Do konig la letra A ijje^{po}, huakkuru huæ'eri ijje^{po} ijnoeonhuahuikay. Kenpa'ti konig la letra Z kene'huaya' huæ'eri ijjey. Kenda i'tiahuaydenig beroba'te yamanigmadoya'. Asia huadariyo huaknopoe'eritaj yamanigba'ta'mona'. Huakka' jakyo huaknopoe'erien jakyo ogkupopakika', Efeso huakka' jakyo huaknopoe'eritaj yamanigba'ta'mona'. Esmirna huakka' jakyo huaknopoe'eritaj yamanigba'ta'mona' kenpa'ti Pérgamo huaknopoe'eritaj, Tiatira huaknopoe'eritaj, Sardis huaknopoe'eritaj, Filadelfia huaknopoe'eritaj, Laodiceaya' huaknopoe'eritaj yamanigba'ta'mona'. — Mena'uyne.

¹² Be'api' ijnopopo tanya' ijkorudpo oro huaka' siete huabid huakjey huakpaka' ijtiahuay'uy.

¹³ Ke'na konig Diosen Huasi'po Diosa o'ta'mona'uyate, huabokerek hua'ite o'bopo oro huakjey huakpaka' nopoyo ijtiahuay'uy. Huabokerek e'bo'te ijtiahuay'uy. Konig huairitone' 'urua'da o'dot'ika'nig yudtaj huabidokda e'ot ijtiahuay'uy. Huabidokda o'otpo, huakagkate e'tie' orobijtone' o'otuy.

¹⁴ Huakuhuij yerenanada konig kutajmenonig konig huakupakuno'te yerenanada o'ika' ken konig huakuhuij o'epo, huakpo konig ta'ak diga'da e'bakpakonig eyda o'epo,

¹⁵ hua'ikon 'urunanada o'epo konig siroeyonig eynanada konig senognada o'epo ken konig hua'i

'urunanada o'epo, 'utta'nanada oa'po konig huahuetone' eapa' 'utta'nanada o'ika' konigti ke'na 'utta'nanada oa'po.

¹⁶ Ke'nenba' huada'kopen siete siokpo o'eme'. Teyda o'epo o'toeme'. Diosen hua'a ighua'da o'mana'ika'nig konig ke'nen huakittaya' siro o'orokme'. Siro botpenpenda igku'etda o'epo, ke'nenkok konig niokpo eynanada o'ta'teika'. Ke'nenkok niokponig eynanada o'eme'. Kentaj ijtiahuay'uy.

¹⁷ Huairi Jesucristotaj ijtiahuaydepo e'bueyonig ke'nen'ita'pote ijhuekon'uy. Konig huakka'nanada ijme'pukpo ijhuekon'uy. Huada'kopen be'tibata'tepo,

—Me'pukhue' yae'. Do huakkuruda huæ'eri ijjey kenpa'ti kene'huaya' huæ'eri ijjey.

¹⁸ Doyo'da ijnoeonhuahua'apoy. Do ijbuuey'uynig'a onte'ti ijnoyhuadpo batikhue'ada ijnoeonhuahuika'apoy. Aratbut bueydik o'neapo mana'dik ijjey kenpa'ti aratbutkudaktaj matoika'dik ijjey.

¹⁹ Kenda i'tiahuaydenig yamanigmadoya'. Kenda konig oyda o'e kenpa'ti konig o'eaponig yamanigmadoya'.

²⁰ Siete siokponig ke'na o'ne. Kenpa'ti oro huaka' siete huakjey huakpaka' ke'na o'ne Diosa soata'yo o'nopoika'uyate. Diosa manopoeahue' o'unhuahuika'uynig'a oyda ijmanopoea'apoy. Ken siete siokponig siete huakka' jakyo huaknopoe'erien huamatoe'eri huairi o'ne. Siete huakjey huakpaka' siete huakka' jak huaknopoe'eriomey kenda o'ne. —Huairi Jesucristoa kurudyä' mename'ne.

2

*Huaknopoe'eri siete huakka' jakya'
egkupopakika'yo yamanigmadoya' Cristoa
ona'uyate. Efeso huakka' jakyo huaknopoe'eritaj
Juana o'manigmadoya'uyate.*

¹ Efeso huakka' jakyo huaknopoe'eri huamatoe'eri huairitaj yamanigmadoya'. In ona'nigda yamanigmadoya': "Do Huairi Jesucristo ijje po do'hued huada'ko huaba' siete siokpo ijmatoikay. Siete oro huaka' huakjey huapkaka'te ijhua'ikay. Huaknopoe'eriere ijikay.

² Aya'da huaknopoe'eri ogkika' ijmaknopoe'y. Opudomey Efeso huaknopoe'eri diga'da Diosen bo'kika'nig kenda o'noknopoene. Do'taj mo'nigpeika'po huakka'da bo'kika'depo batikhue'ada bo'kika'nig o'noknopoene. Huabokerek opudomeyere o'nepo dakhue'a ogkika'nok onte'ti oro'omeyere kupopakhue'dik mo'ene, mo'mana'ika'uy. Kenda o'noknopoene. Kenpa'ti nogomey huamanmadika'eri opudomeyere o'nepo, 'Diosa huata'mona'eri huamanmadika'eri o'ey.' Nama'da mona'uyne. Kenomeytaj daka' mo'batiahuaydepo mo'peepo da huaa'eri o'ne, mo'nokotuy.

³ Do'taj moknopoe'opo daka' moknopoe'opo pai'da mo'nopo'eonhuahuika'po okbatikhue'ada moknopoeonhuahuika'po do'taj huakka'da bo'kika'po aroghue'ada bo'kika'uyate.

⁴ Huakkuruda do'taj o'noknopo'opo do'taj huakka' di'da o'nika'uy. Kenpa'ti huayahuaya huakka' di' mo'maika'uy. Oynayo suhuigda di'

on'maika'ne. Kenda dakhue'da o'enok konig pakhue' ijjey.

5 Konig huakkuruda huayahuaya di'da mo'maika'uy kenpa'ti do'taj huakka'da di'da o'nuyne, kenda okkahuehue' yanika'. Yan'nopo'korea'. Konig huakkuruda huakka'da di' o'nuyne onte'ti di'da me'nika'. Nopo'koreahue' ee'nayo opudomeytaj on'huahua'apone. Castiga a'magkaya'po on'huahua'apone. Nopo'koreahue' ee'nayo konig huakjey e'bakkay'onig opudenbaya' onte'ti do'taj oknopo'ehue' o'neapone.

6 Opudomeyanayo huadakda boka'po nicolaítas nama'da en'manmadika'taj bo'huadiayne. Dokon nicolaítas nama'da en'manmadika'taj ijbaahuadiay.

7 Diosen Nok_ireg_a huaknopoe'eritaj o'mana'nigda daka' aya'ada kan'pee': Opudomey daka' o'noknopo_ika'ne on'nigpeika'po okbatikhue'ada on'nigpeika'po konig dakhue'a' kikahue' mo'epo gana huaka'eri mo'eapo. Kurudy_o Apag Diosere durugnanada mo'eonhuahuika'apo. Efeso huaknopoe'eritaj yamanigmadoya'." Jesucristoa do'taj Juantaj kenpa' mename'ne.

Esmirna huakka' jakyo huaknopoe'eritaj Juana o'manigmadoya'uyate.

8 Esmirna huakka' jakyo huaknopoe'eri huairitaj yamanigmadoya'. In ona'nig yamanigmadoya': "Do huakkuruda huae'eri ijjey. Do kene'huaya' huae'eri ijjey. Ijbuey'wynig'a onte'ti kubarakya' ijnoyhuadpo onte'ti

ijnoeonhuahuikay. Opudomey huaknopoe'eritaj o'nona'po:

⁹ Aya'da bo'kika'nig aya' pai'da mo'nopoika'nig kenda ijnopoey. Opudomey katepi' matoehue' mo'epo pai'da mo'epo Diostaj moknopoika'po Diosen huakka'da mo'matoika'ne. Kenda ijnopoey. Judío aratbuta opudomeytaj mo'huamahui'ika'nig. Kenda ijnopoey. Oro' judío huqe'eri o'ey. Diosen aratbut o'ey. Nama'da mona'po toto'taj on'nigpeika'po toto'en o'nika'.

¹⁰ Opudomey huaknopoe'eritaj dakhuea'da mogka'aponig'a me'pukhue'da yane'ti'. Toto'a kenda o'pakpo menpa'ti Diostaj oknopoebatikhue'da e'dik ya'eta'po a'nopoeya'po suhue'da opudomeytaj huabakuda' jakyo bo'kuda'apone. Diez huame'noe pai'da mo'nopo'eapo. Pai'da huabueydikteda e'eada do'taj okbatikhue'da menoknopoeepo menigpeika'nok dakhuapa bo'yokapone, Diosere mo'noeonhuahuika'apo.

¹¹ Diosen Nokirega opudomey huaknopoe'eritaj mona'nig daka' aya'ada yan'pee'. Opudomey huaknopoe'eri okbatikhue'da eknopoeonhuahuika'nayo konig gana huaka'eri mo'epo e'bueyde'te ta'akyo maenhue' mo'eapet." Esmirna huaknopoe'eritaj kenpa' yamanigmadoya' Jesucristoa do'taj Juantaj mena'uyne.

Pérgamo huakka' jakyo huaknopoe'eritaj Juana o'manigmadoya'uyate.

¹² Pérgamo huakka' jakyo huaknopoe'eri huairitaj yamanigmadoya'. In ona'nig ya-

manigmadoya': "Do Diosen hua'a huamana'eria o'nona'ne. Diosen hua'a konig siro botpenpenda igku'etda o'ika'nig o'nona'ne:

¹³ Aya'da bo'kika'nig ken do'a ijnopoe'y. Huakka' jakyo kente opudomey mo'noika' aya'ada toto'taj e'nigpeika'ta' on'pakika'. Opudomeyen huakka' jakyo toto' konig huairi ee'pi' opudomeynayo do'tayo'da e'nigpeeta' bo'pakika'. Do'taj moknopoeonhuahuika'po batikhue' mo'ene. Keyo o'nen huakka' jakyo kente toto' o'ika' Antipasa hueretda huadik o'mana'ika'po, Jesucristotaj yanoknopoe' o'mana'ika'uy. Antipasa meknopoika'nok nog huabokereka o'darakuyate. Kentaj e'darakde'te opudomey do'taj o'noknopoe'po batikhue'ada do'taj o'noknopoe'ne.

¹⁴ Opudomey huaknopoe'eri Pérgamoya' suhue'ada nama'da bo'kika'po opudomeyere suhue'ada nama'da huaknopoe' o'noknopoe'ka'. Konig a'nennada Balaam nama'da o'manmadika'uyate. Dios e'ketka'taj 'uhua on'arakpo e'nigmahuigde' Israel aratbut ken huaen kan'bapike' kenpa'ti Israel aratbut nogen huatoe'taj nogtaj nogtaj kan'bakde'ike' Diostaj dakhuea' kagkike'. Kenda Israel aratbuttaj yamana'. Balaama Balac gobierno huairitaj nama'da kamanike'po ona'uyate.

¹⁵ Opudomeyerekon suhue'ada kenda nicolaítas aratbut nama'da on'manmadikika'uyate. Kenda o'noknopoe'po on'manmadikika'. Kenda nicolaítas on'manmadikika'uyatenigtaj pakhue'nada ijje'po ijdiayikay.

¹⁶ Konigepo yan'nopo'koreati'. Nama'da

huaknopoe'eritaj yan'maenti'. Nopo'koreahue' ee'nayo castiga a'magkaya'po opudomeytaj ijhuatiakapoy. Konig siro huiyokda do'huedkittaya' o'orokpo nama'da huaknopoe'eritaj ighua'da ijmana'apoy.

¹⁷ Diosen Nokirega me'nopo'toenok o'nona'ne. Opudomey huaknopoe'eritaj do'hua o'nona'nig aya'ada daka' yan'pee'. Opudomey huaknopoe'eri oknopoebatikhue' ee'nayo konig toto'taj huayakhue' huaka'eri mo'eapo. Konig Diosa maná aypo Israel aratbuttaj o'bayokika'uyate opudtaj mo'noeanhuahuika'apone. Kenpa'ti huabodik on'dikka'apone. Huidyerete huabodik on'nigmadoya'ne. Ken huid huatoe'eriayo'da huabodik on'nopoéapo." Kenda Pérgamo huaknopoe'eritaj yamanigmadoya' Jesucristoa do'taj Juantaj mena'uyne.

Tiatira huakka' jakyo huaknopoe'eritaj Juana o'manigmadoya'uyate.

¹⁸ Tiatira huakka' jakyo huaknopoe'eri huairitaj yamanigmadoya': "Opudomeytaj o'nona'po Apag Diosen Huasi'po ijepo do'hued huakpo konig ta'akonig o'epo aya'da bo'kika' kenda on'tiahuayika'ne. Kenpa'ti aya'da huanopoya' mo'nopoika'nig kenda ijnopoikay. Do'hued'i konig siro jeynanada o'epo kenda Dios o'ika'. Dokon konigt ijjikay. Konigt iija'ikay. Nogpa' nogpa' ahue' ijikay.

¹⁹ Aya'da bo'kika'nig ijnopoey. Nogomeytaj di' mo'maika'ne. Diostaj doeretaj moknopoika'ne, pai'da aratbut huae'eritaj bo'tihuapokika'. Kenoka' pai'da mo'nopo'eonhuahua'po

oknopoebatikhue'ada moknopoeonhuahuika'. Kenda ijnopoe'y. Huakkuruda do'taj moknopoe'uyate. Oynayo huakka'da moknopoe'ne.

20 Nogda nogtiada dakhuea' boka'po opudere ettone' Jezabel o'ika'po opudtaj monmadikika'ne. Nama'da monmadikika'nig'a keje', oro'omeytaj onmadikahue' yae', onahued mo'ene. Diosen huamanbatia'pakeri ijjey, Jezabel ea'ada do'hued huanigpeika'eritaj engaňa e'magka'ada nama'da o'manmadikika'. Nogen huqtoe'taj bakdejdik mo'ene, nama'da o'manmadikika'. Kenpa'ti 'uhua dios e'ketka'taj o'nigarakdepo e'nigmahuigde' ken huaen bape'dik mo'ene, nama'da Jezabel do'hued huanigpeika'eriomeytaj o'manmadikika'. Kenda dakhuea'da o'kika'.

21 Yanopo'korea', yanopo'korea'. Nogok nogok ijhue'da Jezabeltaj ena'ika'tada e'nopo'korea'ta' pakhue' o'uyate. Nogtaj nogtaj huabokerekta'j e'bakdejta' o'eretpakpo e'batikta' pakhue' o'uyate.

22 Oynayo Jezabeltaj castiga yogka'apoy. Huatai'yo dakhuee' onpahuedpo pai'da o'nopo'ëapo. Kenpa'ti kenomeya Jezabeltaj on'nigpeika'po konigtı dakhuea' ogkika'po nopo'koreahue' e'ne'nayo kenomeytakon castiga ijmagka'apoy. Huakka' pai'da on'nopo'ëapo.

23 Kenomey konig Jezabelensi'ponig Jezabeltaj huanigpeika'eri o'nepo dakhuea' ogkika'nok, kenpa'da ijbarakapoy. Kenda huanopoya' mo'nopoika' kenpa'ti bo'pakika' doa ijnopoe'y. Kenpa'ti opudomey huadak e'kika'nayo huadakda o'nogka'apone. Dakhuea' eka'nayo castiga o'nogka'apone. Kenoka' huaknopoe'eri aya'ada do'taj yan'nopounapet.

24 Opudnayo suhue'da Tiatira huaknopoe'eri Jezabelen e'manmadika'taj nigpeehue' mo'e kenpa'ti toto'en e'ireg e'manmadika' konig Jezabela o'manmadikika'nig opudomey oknopoehue' mo'ene. Nogiti nogiti nogda kika'dik mo'ene. Onahue' ijjeapoy.

25 Opudomeyte do tiakhued ee'ted kenda oy huadakda bo'kika'po nogiti nogiti nogok nogok batikhue'da huadakda yag'kikati'.

26 Opudomey huaknopoe'eri konig huayakhue' huaka'eri mo'epo kenda do konig ijpaki e'kika'nayo kenpa'da bo'kadhuahuika'po nogok doere aya' aratbut aya' huadaribayo nogyo nogyo aya'tada ighua'da o'mana'apone.

27 Konig do'hued Apag Dios mena'po, be'teypaka'uyne, opudomeykon doere teyda o'eaxpone. Ighua'da mo'mana'apo. Diosen taka'taj barakdik mo'eaxpone. Konig siropa'a sorokkosotaj sakdik o'e konigti Diosen taka'taj magka'dik mo'eaxpone.

28 Kenpa'ti Diosa siokpo magkesionig jeyda o'enig konigti jeynanada ijjenok do'taj 'urunanada o'noknopoeapone.

29 Diosen Nokirega me'nopo'toepo opudomey huaknopoe'eritaj do'hua o'nona'nok aya' daka' yan'pee'." Kenda Tiatira huaknopoe'eritaj yamanigmadoya' Jesucristoa do'taj Juantaj mena'uyne.

3

Sardis huakka' jakyo huaknopoe'eritaj Juana o'manigmadoya'uyate.

¹ Sardis huakka' jakyo huaknopoe'eri huairitaj yamanigmadoya': "Opudomeytaj o'nona'po Diosen siete Nokirega me'nopo'toene. Kenpa'ti siete siokpo ijtoepo: Opudomey Sardis huaknopoe'eri aya'da bo'kika'nig kenda ijnopoe'y. Diostaj o'noknopopoepo Diostaj on'nignoe aratbuta opudomeytaj nama'da bo'huua'nig'a Diostaj e'bueyonig mo'epo Diostaj eknopoe' mo'batikay'uhnig'a.

² Yan'nopo'korea'. Diostaj ya'nonmabo'ika'. Onte'ti nogiti nogiti do'taj menoknopoe'. Konig mo'bueyawypo konig Diosa o'paknok suhue'da bo'kadhua'uy. Ken konig bo'kika'nig Diosnayo pakhue' o'e, ijnopoe'y.

³ Huakkuruuedda Diosen huadak hua'a e'manmadikade'te mo'pee'depo moknopoe'uyate kenpa'ti daka' mo'nigpeika'uyate. Konig a'nennada do'taj daka' moknopoika'uyatenig okkahuehue' yanika'. Oyda suhuigda moknopoe'depo onte'ti yan'nopo'korea', onte'ti daka' yanoknopopoepo yan'nigpeonhuahuika'. Nopo'koreahue' ee'nayo ekpoe' nigehue' ee'te opudomeytaj on'huatiakapone. Castiga a'magkaya'po on'huatiakapone. Konig ekpoe' nigehue' ee'te huabereeri on'tiakika'. Konigti do'taj ekpoe' nigehue' ee'te on'huatiakapone.

⁴ Sardis huakka' jakyo opudomey huaknopoe'eria suhue'ada dakhuea' kahue' mo'ika'uy. Do'taj moknopoika'depo okbatikhue'ada daka' mo'nigpeika'nok yerenanada bo'otika'po konig 'uru'nopo'da doere on'noeonhuahuika'apo.

⁵ Kenomey do'taj moknopoeonhuahuika'po ok-

batikhue'ada moknopoeonhuahuika'po kenpa'ti okbatikhue'ada do'taj mo'nigpeonhuahuika'po konig huayakhue' huaka'eri mo'epo doere yereda yudtaj bo'otika'apo doere mo'noeonhuahuika'apo. Opudomeyendik Diosen huanoeonhuahuika'ba'te e'timadoya'de' o'epo Diosa diktihuekehue' o'eapo. Kenpa'ti Diosa e'peete Diosen huata'moneri en'peete 'Inomey do'hued huaknopoe'eri o'ne.' Ijbatia'pakapoy.

⁶ Diosen Nokirega me'nopo'toenok opudomey huaknopoe'eritaj do Cristoa o'nona'nig aya'ada daka' yan'pee'." Kenda Sardis huaknopoe'eritaj yamanigmadoya' Jesucristoa do'taj Juantaj mena'uyne.

Filadelfia huakka'jakyo huaknopoe'eritaj Juana o'manigmadoya'uyate.

⁷ Filadelfia huakka' jakyo huaknopoe'eri huairitaj yamanigmadoya': "Opudomeytaj o'nona'po, do Diosenyo'da ijnignoikay. Diostayo'da ijnigpeikay. Hueretda Diosen Huasi'po ijjey. Konig David huairi o'uyatenig konigtu huairi ijjey. Teyda mana'dik ijikay. Diosyo ya'gkud. Dios Huairensi'po mo'ene. Suhue'tada ona'dik o'nene. Do'hua enade'te Diosyo bakuddik mo'eapone. Nogomeytaj: Tokudhue'dik o'nene. Diosensi'po ehue' mo'ene. Ona'dik o'nene. Do'hua kenpa' enade'te kudhue'dikda o'neapo.

⁸ Aya'da opud bo'kika'nig ijnopoe'y. Do'taj menhuatiakpo do'taj me'noknopoe'po Diosensi'po yaneti'. Opudomeytaj o'nona'uyne. Diosyo kudhue' yane'. Be'api' opudomeytaj onahue'dik mo'ene. Suhue'da tey ee'pi' do'taj kenpa'ti

do'hued huadak hua'ataj mo'nigpeika'. Kenpa'ti Jesucristotaj yoknopoeey. Mo'batia'pakika'ne.

⁹ Diosen aratbut o'ey. Suhue'ada nama'da oda'ika'. Diosen hueret huqe'eri ehue' o'ne. Kenomey konig toto'en huanaba' o'nepo toto'taj on'nigpeika'po do'taj eknopoe'ta' pakhue' o'nepo opudomey huaknopoe'eritaj diga' on'tierikika'. Nogoknayo do ijpknok kenomeya opudomeytaj konig huairitaj hua'ikudate bo'tihuadapone kenpa'ti opudomeytaj di' ijmaika'nig ijmanopoea'apoy.

¹⁰ Do'taj daka' men'nigepo mennigpeon-huahuika'. O'nona'wynok opudomey daka' mo'nigpeika'dene. Konigepo kenoka' aratbut huabada pai'nanada on'nopo'eonhuahua'depo opudomeytaj on'batioka'apone kenpa'ti on'tihuapokapone. Menpa'ti huereta'da huaknopoe'eri ya'neta'po huereta'da huaknopoe'eri ehuepi' ya'neta'po aya'tada pai'nanada on'nopo'eanhua'apone.

¹¹ Onte'ti idada ijtiakapoy. Buttida hua'a daka' oynayo moknopoeapo do'taj di' mo'epo mo'nigpeika'ne. Okbatikhue'ada daka' meno-knopoe'. Do'taj o'noknopoeapo okbatikhue'ada do'taj di' menika'. Kenpa'ti okbatikhue'ada menigpeika'. Kenda e'kika'nayo be'api' o'nen e'noeonhuahuika'taj oktiparathue'dik me'neapone.

¹² Aya'ada do'taj me'noknopoeonhuahuika'po okbatikhue'ada me'noknopoeonhuahuika'po konig toto'taj huayakhue' huaka'eri mo'eapone. Diosere ijmanoeanhua'apoy. Kenpa'da durugnanada Diosere o'neonhuahuika'apo.

Diosya' be'api' okbatohuahue'dik o'neapo. Diosensi'po o'nika' aya'ada on'nopo~~e~~apo. Huabo Jerusalén Diosen huakka' jak kurudya' o'huarakapo. Kenomey toto'taj huayakhue' huaka'eri Diosen huabo jakyo Jerusalényo o'nika' aya'ada on'nopo~~e~~apo.

¹³ Diosen Nokirega me'nopo'to~~e~~po o'nona'po opudomey huaknopoe'eritaj do'hua o'nona'nok aya'ada daka' yan'pee'." Kenda Filadelfia huaknopoe'eritaj yamanigmadoya' Jesucristoa do'taj Juantaj mena'uyne.

Laodicea huakka' jakyo huaknopoe'eritaj Juana o'manigmadoya'uyate.

¹⁴ Laodicea huakka' jakyo huaknopoe'eri huairitaj yamanigmadoya': "Kenda ia'nig ijka'apoy. Diosen hua'a buttida ijmana'ikay. A'nennanada Diosere ijje~~d~~epo aya'da bo'tiahuayika'nig ijka'uy. Opudomeytaj kenda o'nona'apone.

¹⁵⁻¹⁶ Aya'da bo'kika'nig do'hua ijnopoe~~y~~. Jesucristotaj daka' ijnigpeikay nama'da boa'ika'nig'a 'urunanada nigpeehue' mo'ika'po suhuignanada bo'pakpo do'taj suhuigda on'nigpeika'ne konig~~e~~po opudomeytaj e'ok ekenpa' e'ka'ta' ijpaknig'a.

¹⁷ Huakka'da o'mato~~e~~y. Huakka'da o'bae'uy. Nogiti pakhue' o'ey. Kenpa'ti 'uruda o'ey. Nama'da mo'nopo~~e~~po boa'ika'nig'a. Diostaj dakteynopo' ehue' mo'enok opudomeytaj be'api' matinepahui'dik o'nepo Diosen e'nopoika'nayo pai'nanada mo'ika'po opudomey ekpobigonig mo'epo Diostaj oknopoenkahue' mo'ika'ne. Kenpa'ti konig Diosa opudomeytaj e'nigkika'ta'

o'pakika' kendakon oknopoenkahue' mo'ika'po kenpa'ti Diostaj konig 'uruda yudtaj nigbaothue' e'ika'nig Diostaj 'urunopo' ehue' mo'ika'ne.

18 Do'taj daka' menoknopoepo dakteynopo'da yag'kika'. Konig oroyeretaj diga'da e'tihuede'te 'uruda oroyo' o'ika'. Konigtı opud do'taj yan'nopo'korea' onte'ti nama'da nopoehue' yanika'. Daknopo'da yag'kika'. Onte'ti daknopo'da do'taj menoknopoika'. Do'taj durugnanada mo'eaxpone. Konig yudtaj e'manbassa' keregda o'ika' konigtı 'urunopo'da yag'kika'. 'Urunopo'da boka'po Diostaj okbirahue' mo'eaxpone. Kenpa'ti konig ekpotasedapa' onte'ti Diosen daka' bo'tiahuayapone. Kenda Dios e'nigka'ta' o'pakpo 'urunanada moknopoeapone.

19 'Dakhuea' boka'ne,' aya'tada di' ijmaepo ijmanikay. Kenpa'ti kenomey kan'nopo'kore'po castiga ijmagkikay. Konigepo diga' yan'deretpakpo do'taj yan'nopo'korea'.

20 Ken konig opudomey huanopoya'da do'taj e'dik o'nene ijbatia'pakapoy. Men'pee'. Konig huabokerekapi' opudomeyen jakyo on'tiakdepo 'Ijtiaki,' eade'te kentaj mo'peepo mo'nigokhuike'po mo'bakuda'ika'. Ken konig e'nopo'toika'ta' ijpaknok do'taj me'de'ika'. Opudomeyere ijika'apoy.

21 Okbatikhue'ada opudomey do'taj moknopoeonhuahuika'po konig toto'taj huayakhue' huagka'eri mo'eaxpone. Doere kurudyø Diosen huahuadte bo'huadikapone. Keyo 'urua'nanada mo'eaxpone. Do Diostaj ijnigpeika'uy toto'taj huayakhue' huagka'eri ijje'wynok Diosa kurudyø me'behuika'uyne.

Kenere huairi ijje^o ijhuadikay. Konigti opudomey toto'taj huayakhue' huaka'eriomey doere huairi kurudy^o bo'huadikapone.

²² Diosen Nokireg^a me'nopo'toenok opudomey-taj o'nona'po opudomey huaknopoe'eritaj do'hua o'nona'nok aya'ada daka' yan'pee'ika'." Kenda Laodicea huaknopoe'eritaj yamanigmadoya' Jesucristoa do'taj Juantaj mena'uyne.

4

Kurudy^a Diostaj "Dios huadakda o'e. Aya'da o'ka'uyate." Huikudate on'tihuadpo veinticuatro huairitone'a on'batia'pakika'uyate. Kenda Juana o'pee'uyate.

¹ Nogoka' kurudy^o do ijmabopo akbogpe ekhuike' ijtiahuay'uy. A'nennada konig 'urua'nada trompeta Cristoa 'utta'da do'taj Juantaj mena'uyne. Onte'ti konigti mena'po:

—Iyo do'te behuatiak. Nogoknanada konigti o'epo o'tiahuay'ea'apone. —Mena'uyne.

² Ijhuiti ehue' Diosen Nokireg^a me'nopo'toe'uyne. Kurudy^o konig huairitone'en huahuad ijtiahuaymey. Apag Dios kenteda o'huadika'.

³ Apag Dios senogda konig jaspe 'uruda huid kenpa'ti konig cornalina huidbed senogda o'e, Apag Dios konig senognanada o'ika'. Nogyo nogyo huahuad huaneg 'urunanada togke' o'e. Togke' senognanada konig esmeralda huid senognada o'e.

⁴ Kenpa'ti Dios huairien huahuad huatiokpe huaneg veinticuatro huairitone' on'bauhadika'. Huairien huahuadte huairitone' on'bauhadika'.

Yereda yudtaj on'otika'po oro huakupetada e'ka' huakuot on'kuotika'.

⁵ Diosen huahuadya' ojbed o'huai'ka' kenpa'ti 'utta'da konig kurud ea' doa Juana ijpee'uy. Diosen huakkurupen Diosen siete Nokireg o'nika'po siete huakjeytone'onig o'nokpakika'.

⁶ Dios Huairien kuruteda konig huaduya konig vidrionig irida ijtiahuay'uy.

Kenpa'ti Apag Dios huahuad huaneg cuatro huanoehuahuika'eri o'nepo, huaso' huaneg huakpo on'toika'.

⁷ Huakkuruda huanoehuahuika'eri konig apetpetonig o'e'uy. Bottaa'te konig vacanig o'e'uy. Bapaa'te konig huabokerekkokonig o'e'uy. Onte'ti botta' bottaa'tea' konig huatoposig e'yorepa' o'e'uy.

⁸ Kenomey cuatro huanoehuahuika'eri okajpe on'toe. Noglia noglia huanoehuahuika'eren seis okajpe on'toika'. Huaso' huaneg huakpo on'toika'. Huanopo'yobeta' huakpo on'toika'. Apag Diostaj o'nona'ika'po:

Onnayo kenpa'da huadak i'i'ka', kenpa'da 'uruda i'i'ka', Apag Dios. Onnayo kenpa'da huadak i'i'ka', Apag Dios. Onnayo kenpa'da 'urunanada i'i'ka', Apag Dios. Dios Huairi i'e. Teynanada i'i'ka', Dios. Aya'nanada ka'dik i'e. A'nennada i'noeohuahuika'uy. Kenpa'ti oy i'noeohuahuika'po. Nogoknadakon i'noeohuahuika'apo, Apag Dios. Kenda cuatro huanoehuahuika'eria o'nona'ika'po, batikhue'da huame'noe sikyoere o'nona'ika'.

9-10 'Urunanada j'ene, Dios. Dakiti, Dios, o'na Dios Huairi j'ene, i'noeonhuahuika', Dios. Kenda onte'ti onte'ti onpayo' e'nonade'te veinticuatro huairitone' huikudate on'tibahuadpo Dios Huairi huanegte huikudate on'tibahuadpo oro huaku-petada e'ka' huakuot Diostaj on'yokpo, Diostaj on'batadi'kea'po,

11 Dios Huairi j'epo kenpa'da huadaknanada kenpa'da 'urunanada j'epo, onyo'da teynanada j'e. Aya'ada kada'ike'. Konigepo aya'tada i'ka'uyate. Konigepo i'paknok aya'da o'ika', kenpa'ti i'pakpo aya'tada i'ka'uyate. Kenda veinticuatro huairitone' Huairi Diostaj o'nona'ika'.

5

*Beroba' kenpa'ti ovejasí'po Juana
o'tiahuay'uyate.*

1 Kenoka' beroba' e'korig Dios Huairien huada'koba'pen o'toepo beroba'tiojpen kenpa'ti huakiregpen e'madoya' ee' ijtiahuay'uy. Beroba'te sieteta' e'tiondapike' o'enok okkujhue'dik o'uy.

2 Diosen huata'moneritaj ijtiahuay'uy. Tey-nanada o'ika'po,

—¿Be'a huadaknopo'nada ya'e. Beroba' si-eteta' e'tiondapike' okkujdik ya'ne? ¿Beroba'taj kan'tiahuaye'po be'a okkujdik ya'e? —Diosen huata'moneria 'utta'da o'mana'uy.

3 Ken beroba' be'api' nogtiapi' okkujhue'dikda o'nuy. Kuruderí, huadarieri soroktoeripi' en'uktada kan'tiahuaye'po be'api' okkujhue'dik o'nuy. Nogtiapi' okkujhue'dik o'nuy.

4 Konigepo be'api' huadaknopo'nada yanetpi' ijnopoepe beroba'taj okkujdikpi' tiahuaydikpi' bahuahuayhue'da ijjepo huakka'da ijhui'kuy.

5 —Nogiti huikhue' yaqe'. Judá aratbut nogtida teyda huairi o'epo konig León o'epo Huairi Davi-den adhuea' huayayo o'epo cruzte huayakhue' mo'nigka'uyate. Kenpa'ti e'bueyada o'noyhuadpo huayakhue' mo'nigka'uyate. Konigepo sieteta' e'tiondapike' okkujdik o'e. Beroba'taj tikujdik o'e. —Nogtiada huairitone'a mena'uyne.

6 Onpapayo' Diosere kenpa'ti cuatro huanoeonhuahuika'eri eretnopoyoda kenpa'ti huairitone' eretnopoyo ovejasí'ponig Jesús hua'ite o'boika'. Kentaj ijtiahuay'uy. Oro'tehuapa' o'nigarakuyate. Siroa e'tukka'en e'en' okiogde' o'epo ovejasí'po huakute siete huakupi kenpa'ti siete huakpo o'ika'. Siete huakpo Diosen Nokireg o'ne. Diosen Nokireg huabada huadaribayo ohua'e'ika'. Keyo aya'tada Diosa o'tiahuaypo o'nopoika'.

7 Ovejasí'po Diostaj o'huahua'depo ken beroba' Diosen huada'koba'pen o'bae'uy.

8 Beroba' e'ma'toede'te cuatro huanoeon-huahuika'eri veinticuatro huairitone'ere Ovejasí'potaj huikudate on'tihuadpo aya'ada huairitone'a arpa on'beta'po oro siropu' copa on'toepo, copate kenda 'uru'huijeda o'epo Diostaj huaknopoe'eria en'tiona'pakika' kenda Diostehuapa' huieda o'ika'.

9-10 Huabodikda on'batadi'kea'po:

Jesucristo i'e. Dakhuea' huaka'eria bo'arakuynok o'nen mimia o'nigorokpo huakka' aratbuttaj dakhuea' e'ka'

i'manopo'yarea'po o'bae'uy. Nogda nogda aratbut, nogda nog hua'a huaa'eri, nogda nogda huakka' jak huæ'eri, nogda nogda huadaribayo huæ'eritaj o'baepo kenomeytaj Diosen huairi kenpa'ti Diosen sacerdote bo'yahuea'depo. Aya'tada huadariyo on'mana'ika'apo kenpa'ti on'ta'mona'ika'apo. On'batadi'kea'uy.

11-12 Dios e'huæ'yo cuatro huanoeon-huahuika'erie, huairitone'ere huakka'nada millones Diosen huata'moneri ijbatiahuaypo kenpa'ti ijmapeemey,

Diosen Ovejasipotaj on'nigarakuyatenok ke'na huairi teyda kæ'po, aya'tada ta'mona'dik kaike'po, aya'da ke'neno'da kabae'po aya'da kanopoe'po, aya'tada teyda ka'dik kæ'po, ke'nayo'da huadaknanada o'e kan'manbatia'pakike'po, 'urua'nanada o'e. Aya'ada batia'pakdik o'nika'apo. Aya'ada huata'moneria 'utta'da o'da'nok kenda ijpee'uy.

13 Dios Ovejasipoere kenpa'da huadakda o'nika'. Dakiti. Ya'nona'ika'. 'Urunanada mo'ene. Tey-nanada mo'ene. Ya'nona'ika'.

Diostaj kenpa'ti Ovejasipotaj nogok nogok yan'batia'pakonhuahuika'. Kenda aya'da en'da'te, aya' Diosa o'ka'uyatenig'a aya' kurudyø huæ'eria en'da'te, aya' huadariyo huæ'eria en'da'te, aya' soroktoyo huæ'eria en'da'te, aya' huahueyø huæ'eria en'da'te, do'hua ijpee'uy.

14 —Kenda kaike'. —Cuatro huanoeon-huahuika'eria o'da'uy.

Kenpa'ti veinticuatro huairitone' huikudate on'tibahuadpo, "Dios 'urua'nanada o'ẽ. Kenpa'da huadaknanada o'kika'. Dios huanoeonhuahuika'eri o'ẽ." O'da'uy. Kenda veinticuatro huairitone'a o'da'uy. Diostaj o'da'uy.

6

Sieteta' e'tiondapike' Ovejas'i'poa okku'uy.

¹ Diosen Ovejas'i'poa nogtida e'tiondapik ekkujted ijthiahuay'uy. Kenpa'ti:

—Yatiak. Yatiahuay'. Cuatro huanoeonhuahuika'eria onokteteyo' 'utta'da eda'te konigkurud eapa' 'utta'da ena'te ijpeé'uy.

² Yereda caballotaj ijthiahuayypo ke'na caballote o'huadpo kumej o'toepo. Huayakhue' huaka'eri huakuot o'edepo huayakhue' e'ka'ta' o'pakpo nogtaj nogtaj Diosen takat'aj huayakhue' ya'magkadhuahuika'apet. Kenda ijthiahuay'uy.

³ Diosen Ovejas'i'poa bottaa' e'tiondapik ekkujde'te

—Yatiak. Yatiahuay'. Bottaa' huanoeonhuahuika'eria ea'te ijpeé'uy.

⁴ Nogda caballo huabed o'hua'. Ke'na caballote on'huadpo huaboro' siroda o'epo huadariere aratbut huayahuaya en'manoeyanhahuika'te huayahuaya kan'barakike'po caballo huabedte huahuaderitaj Diosa teyda ya'ea'apet.

⁵ Diosen Ovejas'i'poa bapaa' e'tiondapik ekkujde'te,

—Yatiak. Yatiahuay'. Bapaa' huanoeonhuahuika'eria ea'te ijpeé'uy.

Caballo huasik ijтиahuay'uy. Ke'na caballote on'huadpo huata'huahuay'ea' huaba'a e'toe' ijтиahuay'uy.

⁶ Botta' botta' huanoеonhuahuika'eriomeyen huanopoya' ea'te ijpeepo,

—Nogok sue'da aypo o'еapo. Trigo nogkilotida huakka'teda ee'te nogme'noetida e'baa'huapa o'enok. Bapa' kilos cebadakid aypo huakka'teda ee'te nogme'noetida e'baa'huapa o'enok. Hueymey olivotaj okteghue' yane'. Kenpa'ti uva hueymeytaj okteghue' yane'. Ijpee'uy. Olivo huada konig huasihuaj huaka' o'e. Uva huada konig vino huaka' o'e.

⁷ Diosen Ovejasipoa botta' bottaa' e'tiondapik ekkjude'te,

—Yatiak. Yatiahuay'. Botta' bottaa' huanoеonhuahuika'eria ea'te ijpee'uy.

⁸ Caballo huaeykon ijтиahuay'uy. Ke'na caballote en'huadte on'dikka'uy Huam-abueyika'apoeri. Ke'nenta'poyen konig kubarakanig ijтиahuay'uy. Ke'na o'paknok huakka'tada barakika'dik ya'neapet. Aratbut nogtaj nogtaj huayahuaya on'bauadiaypo yan'barakonhuahua'po huakka'da yan'mabueyikapet. Kenpa'ti aypota' yan'kusitokpo yan'mabueyikapet, huakka' on'madigpakpo huakka'nada yan'mabueyikapet. Kenpa'ti toyahuehue'dikda huаe'eria huakka'tada ya'mabatiarakikapet.

⁹ Diosen Ovejasipoa huabaniga' e'tiondapik ekkjude'te aratbutkudaken nokiregtaj ijbatiahuay'uy. Diostaj 'uhua e'nigbarakika' kutopa o'ika'. Kutopatoyo aratbut nokiregtaj

ijbatiahua'y'uy. Kenomeya Diosen hua'a on'manmadikika'uynig kenpa'ti Diosensi'po Jesucristotaj yoknopoe on'batia'pakika'nok kenomeytaj oknopoehue' huqe'eria on'barakuyate. Kenomey huaknopoe'erien nokiregtaj ijbatiahua'y'uy.

10 —Kenpa'da huadaknanada i'ika', Dios Huairi. Kenda ijka'apoy ea'nayo i'kika'ne. ¿Huadariya' oknopoehue' huqe'eria oro'omeytaj bo'arakuyne. Kenomeytaj menokata castiga magka'dik ya'eapo? —'Utta'da huaknopoe'erikudaken nokirega Diostaj o'nona'uy.

11 Ken yereda yudtaj huaok Diosa o'bayokuy. Huaknopoe'erikudaktaj o'bayokuy. "Nogitimon yan'nigika'. Nogok nogomey huaknopoe'eri huama'buy Jesucristotaj huanigpeika'eritaj huehuea' dakhuapa kanakbarakene' daka'da yan'nigunhua'" Diosa o'mana'uy.

12 Diosen Ovejasi'poa nogba'yo e'ayhua' e'tiondapik ekkujte doa e'tiahuayde'te huadari diga'da o'iyegaponig, konig sikda yudtanig niokpo o'sikpakaponig, konig mimia'da puug o'bedpakaponig kenda ijtiahuaymey.

13 Kenpa'ti konig huakka'da e'bapakte higuera huada burada diga'da on'dakotika', huakka'da on'dakotika' ken konigtu huakka' siokpo kurudya' huadariyo o'bakotapetnig kenda ijtiahuaymey.

14 Kenpa'ti beroba' o'korigonpo onte'ti tiahuayhue'dik o'ika' konigtu kurud o'korigonpo onte'ti tiahuayhue'dik ya'eapetnig kenda ijtiahuaymey. Kenpa'ti aya' huakupa nogyondakon yan'hua'apetnig, aya' huagkuta'mej

nogyondakon yan'hu'a'apetnig kenda
ijtiahuaymey.

15 Aya'ada Diostaj on'me'pukpo huata'
a'tiokaya'po huakogyo yan'iregapet kenpa'ti
sipana'kupatoyo yan'iregapet. Gobierno
huairi, huakupe huairi, sorotataj huairi,
huamata'moneri huairi, huanaba'ere aya'ada
yan'iregapet. Huakupataj huidtone'taj ona'po:

16 —Oro'omeytaj bo'tibuka' huidtone'. Diostaj
mokirega'. Ovejasipoa castiga e'magka'
mokirega'. —Huakupataj huidtone'eretaj
ya'nona'apet. Kenda ijpeemey kenpa'ti
ijtiahuaymey.

17 Oy aya' dakhuea' huaka'eritaj Diosa kenpa'da
castiga ya'magka'apet. Diostaj be'api' okmon-
hue'dik o'ne.

7

*Israel aratbuttaj o'batimadoya'uy. Diosen arat-
but o'ne kan'matinopoike'po o'batimadoya'uy.*

1 Nogok botta' botta' Diosen huata'moneritaj
do Juan ijbatiahuaymey. Huadariyo adyon
nogyon nogyon en'bote ijbatiahuaymey. Bapoka
huadarite bapokhue' yae', e'pogte bapokhue'
yae', kenpa'ti ohueyte bapokhue' yae' Diosen
huata'moneria e'bapoktaj ya'nona'apet.

2 Nog Diosen huata'moneritaj ijtiahuaymey.
Keya' niokpo orokika'yen o'tiakpo "In Diosensi'po
o'e," huatimadoya' o'totiak. Huatimadoya' Dios
huanoeonhuahuika'erien huadik huaka' o'e.
Ke'na huata'moneria 'utta'da ya'mana'apet.
Botta' botta' Diosen huata'moneri ene'te
'utta'da ya'mana'apet. Botta' botta' Diosen

huata'moneritaj Diosa o'bateypaka'denok ke'poda ogka'dik ka'nike'po, huadaritaj e'pogeretaj ke'poda ogka'dik ka'nike'po, kenomeytaj 'utta'da o'mana'po,

3 —Huanoyte Diosen huanigpeika'eritaj “In Diosensi'po o'e,” timadoyahued ee'ted ke'poda ogkahue' yane'. Huadaritaj e'pogtaj ohueytapi' ke'poda ogkahue' yane'. —Botta' botta' Diosen huata'moneritaj 'utta'da ya'mana'pet.

4 Huanoyte “In Diosensi'po o'e,” e'timadoya'de' inega' o'batimadoya'e'uyatenig huadik ijpee'uy. Ciento cuarenta y cuatro mil aya'tada Israel aratbuttaj o'batimadoya'e'uyate.

5 Doce mil Judá aratbuttaj o'batimadoya'e'uyate. Doce mil Rubén aratbuttaj o'batimadoya'e'uyate. Doce mil Gad aratbuttaj o'batimadoya'e'uyate.

6 Doce mil Aser aratbuttaj o'batimadoya'e'uyate. Doce mil Neftalí aratbuttaj o'batimadoya'e'uyate. Doce mil Manasés aratbuttaj o'batimadoya'e'uyate.

7 Doce mil Simeón aratbuttaj o'batimadoya'e'uyate. Doce mil Leví aratbuttaj o'batimadoya'e'uyate. Doce mil Isacar aratbuttaj o'batimadoya'e'uyate.

8 Doce mil Zabulón aratbuttaj o'batimadoya'e'uyate. Doce mil José aratbuttaj o'batimadoya'e'uyate. Doce mil Benjamín aratbuttaj o'batimadoya'e'uyate. Kenda ijpee'uy.

Dios e'huaq' huanegte huakka'ada ogkupopakpo on'bopo yere yudtaj yan'otapet.

⁹ Nogok kurudyo Dios e'huæ' huanegte huakka'nada aratbuttaj ijbatiahuaymey. Kenomey aya' huadarierida huæ'eri o'neme', aya' aratbutda nogerida o'neme', aya' nogpa'da huaa'pakeri o'neme', aya'ada Dioste Ovejasí'pote huakkurupen yan'batoboapetnig ijтиahuaymey. Huakka'nanada o'enok madikahue'dik ya'nepet. Yudtaj yereyo' on'otpo konig yan'matqeapet.

¹⁰ Aya'ada 'utta'da o'dapo:

Oro'omeyen Dios o'epo Dios Huairitaj aya'ada nigeika'dik o'ne. Dakhuea' e'ka' huamanopo'yarea'eri o'epo Ovejasí'poerea huamanoeanhua'huika'eri o'e. Ke'nayo'da dakhuea' huaka'ritaj o'manopo'yarea'ika'. 'Utt'a'da yada'apetnig.

¹¹ Dios Huairi e'huæ' huanegte cuatro huanoehuahuika'eri kenpa'ti huairitone' o'nika'po. Huairitone' e'nahuika' huaneg aya'ada Diosen huata'moneria on'tibopo Diostaj o'deretpakpo on'tihuedpo sorokyo ogkokbetpo yada'apet:

¹² Kenda, Dios huadaknanada o'ika'. Ka'nonike'. Diosnayo 'uru'a'nanada o'ika'. Ka'nonike'. Diosnayo aya'ada i'nopoene. Ka'nonike'. Dakiti, Dios. Ka'nonike'. Diosnayo huadaknanada o'ika'. Kanonike'. Diosnayo teyda o'epo aya'ada ka'dik o'ika'. Ka'nonike'. Kenpa' ka'kike'. Yada'apetnig ijтиahuaymey.

¹³ —¿Inomey yudtaj yereda e'baot o'enig be'a ya'ne? ¿Meya' yan'tiakpo ya'ne? Huairitone'a

nogtiada do'taj mename'ne. Do'taj Juantaj mename'ne.

¹⁴—On i'nopo_ene, Huairi. —Yona'mey.

—Inomey Diostaj moknopo_epo
pai'nanada on'nopo'eonhuahuika'uy.
Moknopo_epo okbatikhue' o'nepo pai'nanada
on'nopo'eonhuahuika'uy. Diosensi'po konig
ovejasí'po o'manigbuey'wynok kenomeyen
dakhuea' e'ka' o'bakkahuea'uyate. Dakhuea'
e'ka' o'manopo'tihueke'uyate. 'Urunopoa'
o'magka'uyate.

¹⁵ Konig_epo Diosyo o'nika'po, huame'noe siky-
oere okbatikhue'ada on'nigpe_ika'po Diosen jakyo
kente Dios o'ika' on'nigpe_ika'. Dios kenomeyere
o'ika'po o'batioka'ika'.

¹⁶ Onte'ti pai'da kusitokhue'da
o'neonhuahuika'apo. Onte'ti "Diga' maymaya'
ijjay." Ahue' o'neonhuahuika'apo. Onte'ti
niokpoa kenomeytaj diga'da batita'tehue'
o'eonhuahuika'apo. Onte'ti diga'da 'ukpakhue'
o'neonhuahuika'apo.

¹⁷ Diosen Ovejasí'po Jesúsa Diosere onteteyo'
kenomeytaj daka' o'batiokadhuahuika'po
konig ovejasí'potaj o'matqe'onhuahuika'po
konig e'manoeanhahuika' hue'ey sipajyo
o'batohua'ika'. Kenpa'ti Diosa kenomeyen
huakpotaq'huę o'baktihueyke'apo. Onte'ti suhue'
ehue'da o'neonhuahuika'apo. —Huairitone'a
nogtiada mename'ne.

8

*Sietea' e'tiondapik ekkujde'te oro siropuya'
e'bakpak 'uru'huięda Diostaj o'tibehuikuyate.*

¹ Ovejasí'poa beroba' sietea' e'tiondapik ekku-jde'te konig ijhue'mon konig una hora pokhue' sigpi' a'pakhue'da o'nepo kurudyo Diosya'.

² Siete Diosen huata'moneri Diosere o'nepo Diosen huakkurute en'mabote ijbatiahuaymey. Diosa siete trompeta ya'bayokapetnig.

³ Kenta' nogtida Diosen huata'moneri ya'tiakapet. 'Uhua Diostaj huanigmahuiga' kutopate o'tibopo oro sirobaeg huakka' 'uru'huieda huasihuaj e'nigbakpaka' o'edepo ya'tohua'pet. Nog oro kutopate Dios huakkurute 'uru'huieda Diostaj ya'nigbakpaket. Diosen huaknopoe'riomey e'nigtona'pakte kenokti 'uru'huieda ya'nigbakpaket.

⁴ Ken oro sirobaeg Diosen huata'moneri o'bapadpo, 'uru'huieda o'nigbakpaka'po 'uru'huieda e'sihui' Diosyo ya'nigbehuikika'pet. Diosen huaknopoe'eri on'tiona'pakpo konig 'uru'huieda Diosyo e'tiona'pakhuiekon ya'nigbehuikika'pet.

⁵ Nogok Diosen huata'moneri oro sirobaeg o'toepo 'uhua huanigarak kutopaya' ta'ak e'nigbakpak o'etupo oro sirobaeg o'tihueda'po huadariyo keya' castiga huamagka' ta'ak ya'enapet. 'Uttá'da kurud yaa'pet. 'Uttá'da bapoka eapa' yaa'pet. Kenpa'ti diga'da ya'ojobedapet. Huadariakon ya~~i~~yigapet. Kenda ijtiahuaymey.

Siete trompeta yaa'pet.

⁶ Ken siete Diosen huata'moneri siete trompeta on'bapadpo huabogte a'toka'deya'po on'toepo.

7 Diosen nogtia'da huata'moneri trumpetate e'mogde'te huadarite huabada ore'okda ya'batikotapet. Huadarite huabada ta'ak e'bakpak mimionokpared kurudy'a' ya'batikotapet. Huadaritaj huakka'tada ya'bakpakapet, huakhuaraka' huadari ya'meyapet. Kenpa'ti huakhuaraka'tion ohueytaj ya'meyapet. Kenpa'ti huakhuaraka' mirebakon ya'meyapet.

8 Diosen huata'moneri nogakon botaa' trumpetate e'mogde'te huakupatone'a o'bakpakpo e'pogtone'taj e'tienpa' ya'tikotapet. E'tikotde'te bapaa'tea' e'pog hue'ey mimida ya'eapet.

9 E'pogyo huqe'eri huakka'nanada bapaa'tea' ya'mabueyapet. Huakka'nanada bapaa'tea' bartocene' ya'batakotapet.

10 Diosen huata'moneri nogakon bapaa'tea' trumpetate e'mogde'te huaboro' siokpoada kurudy'a' ya'batikotapet. Diga'da o'bakpakpo huadarite ya'batikotapet. Nogyo nogyo nog huahue nog huahueyo ya'batikotapet. Konig bapaa'tea' huahuete hue'ey enhuipoika'yo ya'batikotapet.

11 Kenda huaboro' siokpo o'dikka' Ajenjo. Ajenjo pai'nanada huaean q'e. Huakka'da huahue kenpa'ti poso hue'ey pai'da q'eandenok huakka'da aratbut yan'mabueyapet.

12 Diosen huata'moneri nogakon botta' bottaa'kon trumpetate e'mogde'te huakhuaraka' niokpotaj puugtaj siokpotaj dakhuea' ogka'nok huakhuaraka' puug huakhuaraka' siokpo huakhuaraka' niokpo yasikon'apet. Konigepo

huame'noe sikkiregmon sue'da ya'ta'tika'apet. Sikkiregmon sikyokon ya'eapet. Kenda ijтиahuaymey.

¹³ Kurudyo eretnopolyo konig e'yore'te nog Diosen huata'moneritaj ijтиahuaypo kenpa'ti ijpeemey. Utta'da oa'po:

—Ee'... dakhuea' huaka'eri pai'nanada ya'neapet. Dakhuea'da o'manigeapo. Nog bapa' Diosen huata'moneria a'ti trompetate e'mogde'te diga'da pai'nanada yan'nopo'eapet. Diosen huata'moneria 'utta'da oame'.

9

¹ Nogakon huabanigaa' Diosen huata'moneri trompetate e'mogde'te Diosen huata'moneri siokponig huadariyo e'kotte ijтиahuaymey. Sorokkogyo adteda dakhuea' huaka'rikudakenbayo huakhuike' llave ya'eapet.

² Sorokkogyo dakhuea' huaka'rikudakenbayo yakhuike'apet. Ekhukede'te huakka' e'sihui'sikda o'orokika'po, konig huaboro'nanada ta'ak huakka'da e'sihui'sikda o'epo kurudtaj sikkiregnada ya'ea'apet. Niokpotakon sikkiregmon sue'da ya'ta'teapet.

³ E'sihuiya' tegkeresonig diga'da o'bahua'po huadaribayo nogyon nogyon yan'bahua'apet. Kenpa'ti tegkeres konig to'tid diga'da o'bahuekika' konigtikon tegkeres yan'bahuekapet.

⁴ "Huadarite miretaj huapkiburataj ohueytapi' dakhuea' ogkahue'yane'ti'. Diosen o'e e'timadoya'

ehue' e'huæ'tayo'da diga' yamagkati'." Tegkerestaj Diosen huata'moneria ya'mana'apet.

⁵ Huabaniga' puuga' tiriodhuahuika'dik ya'neonhuahuika'apet. Mabueyahue'dikada yaka'apet. Konig to'tid diga'da o'bahuekika' konigtı kenomey tegkeresa diga'da yan'bahuekonhuahuika'apet. Kenda ijтиahuaymey.

⁶ Kenoka' tegkeresa konig to'tid digda o'bahuekpo e'bahuekonhuahua'te aratbut e'bueyta' e'eretpakada bueyhue'dik o'neapo.

⁷ Tegkeresonigtaj ijтиahuaymey. Konig ya'eapetnig ijmanbatia'pakapoy. Konig caballos taka'taj a'bahuahua'deya'po daka' yabakka'apet. Konig a'barakya'po o'bahuahua'po ken huatioka' on'otpo konig oro huakuot o'kuotpo, tegkeres e'eäda aratbutkokonig o'epo

⁸ tegkeresenkuhuij konig ettone'kuhuijonig o'epo, kenpa'ti hua'id apetpetidonig o'epo,

⁹ huasø'taj o'tiokka'po, siropęg o'beta'po okaa 'utta'da oa'. Konig carro caballoa o'oroapo o'totokpo taka'taj a'barakya'po idada o'huahua'po carro'i'a 'utta'da oa', konigtı tegkeres okaa 'utta'da yaa'apet.

¹⁰ Konig to'tid huasig'a diga'da bahuekdik o'epo aratbuttaj digda maya'dik o'epo huabaniga' puug digda mayanhua'lik ya'eapet.

¹¹ Sorokkogyo dakhuea' huaka'rikudaken huata'moneri huairi tegkeresen huairikon o'epo, Hebreoen hua'a o'dikka' Abadón. Griegoen hua'a o'dikka' Apolión. Ke'na huabarakeri o'ika'.

¹² Huakkuruda dakhuea' huaka'eri pai'nanada on'manopo'edepo, onte'ti botaa' pai'nanada

yan'manopo'ea^{pet}. Ijtiahuaymey.

¹³ Ken, Diosen huata'moneri nogbayo e'ayhua' trompetate o'mog'uy. Oro kutopa Dios e'huæ'yo o'huadpo botta' botta' huakupi ehua'nopoya' ea'pak ijpeemey.

¹⁴ —Huaboro'huëda Eufratesta botta' botta' Diosen huata'moneritaj e'matinukue'taj kan'hua'epo yabatikuj. —Nogbayo e'ayhua' huata'moneritaj Diosa ona'uy. Nogbayo e'ayhua'a huata'moneria trompeta o'tqe'uy.

¹⁵ Ken botta' botta' Diosen huata'moneri huakka'tada huadariyo aratbuttaj huakhuaraka' kan'barake'po ya'batikujde'apet. E'barak horataj, e'barak huame'noetaj, e'barak puugtaj, e'barak huabayoktaj on'nige'onhuahua'de'uyate.

¹⁶ Botta' botta' Diosen huata'monerien sorotataj caballote on'bahuadpo huakka'nanada ya'neapet. Sorotataj caballote on'bahuadpo doscientos millones ya'neapet, kenda ijpeemey.

¹⁷ Huakka'nanada caballote sorotataj en'bahuadte ijbatiahuaymey. Konig o'eme'nig o'nonbatia'pakapone: Sorotataj caballote on'bahuadpo sirokusibega huakagkata' on'tiokika'po, sirokusibeg nogpa' nogpa' e'tihuit huabeda kihuea eyakon o'eme'. Caballoenku konig apetpetkuonig o'epo caballokittaya' ta'akonig ya'orokapet. E'sihui'ere ya'orokapet. Kenpa'ti a'mati^{huitog}'onig juknanada ya'orokapet.

¹⁸ Konig castiga o'magka'po caballokittaya' ta'akonig o'orokpo o'mameypo, e'sihui'ere a'mati^{huitog}'ereanig aratbuttaj castiga o'magka'po huakka'nanada on'mameypo

yan'mabueyapet. Aratbut huadariyo
huakhuaraka' yan'mabueyapet.

19 Caballokitaa barakdik ya'neapet. Caballo
huahuepaakon barakdik ya'neapet. Huahuepa
bihuionig o'epo huakua huabueya'da diga'
maboke'dik ya'neapet.

20 Nogomeytajnayo caballoa barakhue' ee'tada
Diostaj e'nopo'korea'ta' pakhue'da ya'neapet.
Kenpa'da dakhuea' ogkika'po batikhue'
ya'neapet. Toto'taj diga'da on'pakika'po batikhue'
ya'neapet. Oro diosa' e'ketka' o'deretpakika'po
batikhue' ya'neapet. Kenpa'ti nog dios e'ketka'
plata e'ka', siro eytada e'ka', 'uru huid dios
e'ketka', hueymey'en dios e'ketka' nama'da
o'deretpakika'nig'a dios e'ketka' noehue' ee'tada
tiahuayhue'dik ee'tada peehue'dik ee'tada
hua'ehue'dikpi' ee'tada yan'pakika'pet.

21 Kenpa'ti kenomeyakon on'huadiaypo
on'barakika'po e'nopo'korea'ta' pakhue' o'nepo.
Kenpa'ti tidig e'magka'ta' o'deretpakpo batikhue'
ya'neapet. Nogta nogta e'bakdejta' o'deretpakpo
batikhue' ya'neapet. Kenpa'ti yan'bereika'pet.
Kenda ijтиahuaymey.

10

*Diosen huata'moneria beroba'si'po
ya'bapadapet. Kenda Juana o'tiahuayuyate.*

1 Kenoka' nog Diosen huata'moneritaj
ijtiahuaymey. Teynanada o'epo kurudya'
o'huarakpo, konig 'uru e'sihui'a e'otonig o'epo
kenpa'ti ke'nenkute togke' o'bopo. Konig
niokpo ke'nenkok eynanada ya'eapet. Kenpa'ti

ke'nen huabopi konig ta'ak e'bakpak oknonig ya'epet. Ken konig Diosen huata'moneria ee'te ijtiahuaymey.

² Beroba'si'po e'bokhuike' o'bapadpo, huada'ko'ipen e'pogte o'bopo, ope'to'ipen huadarite ya'boapet.

³ Diosen huata'moneria 'utta'nanada o'okoy'uy. Konig apetpet 'utta'nanada e'huikpa' ke'na ya'okoy'apet. E'okoyde'te sietearaa' kuruda 'utta'nanada yaa'apet.

⁴ Kenoka' sietearaa' kurud ea'te huaboa'da a'madoyay' e'nopoete kurudyq' Diostaj ijpeemey:

—Kenda sietearaa' kuruda ea'te soatayo' yadikto'e madoyahue' yaqe'. —Diosa mename'ne.

⁵ Kenpa' enade'te ke'na Diosen huata'moneri e'pogte huadarite o'ibopo kurudyq' Diostaj huada'kopen o'ba'tepo

⁶ buttida ijjay. Diosa do'taj me'peeene. Diosa o'noeonhuahuika'apo. Diosa aya'tada o'ka'uyate. Kurudtaj huadaritaj e'pogtaj o'ka'uyate. Aya'da kurudyq' huaq' Diosa o'ka'uyate. Aya'da huadariyo huaq' Diosa o'ka'uyate. E'pogyo aya' huaq' o'ka'uyate. Buttida ijjay. Diosa kenda o'nopoe.

—Nogiti ijhue' nigehue'dik mo'epone. Ida o'epo.

⁷ A'ti sietearaa' Diosen huata'moneri huaboa' trompetate e'mogde'te kenda ijka'apoy Diosen huanigpeika'eri e'eada huamanbatia'pakeritaj Diosa o'mana'uyatenig kenda Diosa ijka'deapoy. Konig soatayo' Diosa e'nopoe' kenda nopoehue' o'nika'uyning. Kenda a'ti Diosa o'ka'deapo. —Diosen huata'moneria mename'ne.

8 Kurudyá' Diosa ena'te onte'ti ijpeépo,
—Diosen huata'moneri ken e'pogte huadaritere
o'ibonigtaj yahuahua'. Ke'nenba'te beroba'
e'bokhuike' o'toenig yabae'. —Mename'ne.

9 Diosen huata'moneritaj ijhahuahua'po, "Ber-
oba'si'po beyok," yona'mey.

—Ine yabape'. Huakittaya' setda konig
ay'moro'noea' i'nounapone. Dakda o'ea'
i'nopoeapone. Hua'aypoya'nayo pai'da o'epo.
Diosen castigaba' o'e i'nopoeapone. —Diosen
huata'moneria mename'ne.

10 Ken, beroba'si'po ijba'epo ijba'epemey.
Huakittaya' setda konig ay'moro'noea'
ijnounmey. Ijyekdepo hua'aypoya' pai'nada
ijnoeatomey.

11 —Huakka'nada aratbut, nogda nogda
huadaribayo huæ'eri, nogda nogda hua'a
hua'a'pakeri, huadaribayo gobierno huairikon
konig o'epo onte'ti manbatia'pakdik j'ene. —
Diosen huata'moneria mename'ne.

11

*Diosen botta' huamanbatia'pakeritaj
o'manigmadoya'uyate.*

1 Kenoka' jak huadik hueypi menpiyokme'.
—Yahuahua'. Diosen jakyo huahuahua'. Diosen
jaktaj yadikti'. Kenpa'ti kutopataj yadikti'. Jakyo
meniga' Diostaj on'nigiona'pakika' yamadikati'.

2 Jak kurute nog aratbut ika'dik o'neapo. Kenta'
kurutenayo tidikahue' yaë'. Esoeria Diosen
huakka' jak Jerusaléntaj on'barakonhuahua'apo.
Dakhuea' on'magkadhuahua'apo. Cuarenta y dos
puug aya' me'noeda on'magkadhuahua'apo.

3 Do'taj Diostaj mentia'pake'po botta' huamanbatia'pakeri ijmata'mona'apoy. Jerusalén huæ'eritaj ijmata'mona'apoy. Mil doscientos sesenta huame'noe do'taj botta' huamanbatia'pakeria mentia'pakonhue'po ijmata'mona'apoy. Konig pai'da huæ'erien yudtaj konig saco yudtaj on'otonhuahua'apo. —Diosa mename'ne.

4 Inomey botta' huamanbatia'pakeri konig botta' olivo hueymey o'ne. Konig botta' huakjey Diosen on'manopoeanhahuika'po. Inomey botta' huamanbatia'pakeritaj Diosen Nokirega o'manopo'toepo Dios Huairitaj on'manbatia'pakonhuahua'apo.

5 Kenomey Diosen botta' huamanbatia'pakeritaj be'api' dakhuea' e'magka'ta' e'paknayo dahuea' a'magkaya'po huæ'eritaj on'mahuigapo. Huamanbatia'pakeri huakittaya' ta'ak o'oroka'po kenomeyen takataj kenpa'da on'mahuigapo. Ken koniga yan'mabueyapet.

6 Kenoka' Diostaj on'manbatia'pakonhuahua'po, Diosa botta' huamanbatia'pakeritaj o'bateypaka'ika'apo Diostaj en'manbatia'pakonhuahua'te kurudtaj yakuik ena'nayo huihue'dik o'unhuahua'apo. Kenpa'ti e'paknayo huæ'eytaj mimiakon yahuea'dik o'nea'apo. Kenpa'ti huadarieri aratbuttaj nogda nogda pai'da manopoe'ika'dik o'nea'apo. Ke'poda castiga magka'dik o'neapo. Menokapi' on'pakpo magkika'dik o'neapo.

7 Ken on'manbatia'pakonhuahua'depo en'kuhuitde'te. Ke'na toyahuugkahue' huæ'erionig huiyokda o'epo sorokkogya'

adteda dakhuea' huaka'erikudakenbaya'
o'matiorokdepo. Botta' Diosen huaman-
batia'pakeritaj a'barakya'po o'magka'po
o'barakapo.

⁸ Jerusalényo huakka' jakyo dagte Diosen huamanbatia'pakeri e'bueyso' on'huedonhua'apo. Kenda huakka' jakyo aratbut dakhuea' huakka'eri o'nika'po, Diostaj pakhue' o'nepo konigtı Sodoma huakka' jakyo dakhuea' huakka'eri o'nuyate. Kenpa'ti konigtı Egiptobayo dakhuea' huakka'eri o'nuyate. Keyo Jerusalényo e'bueyso' on'huedonhua'apo. Ken konigtı huakka' jakya'tion oro'omeyen Huairia cruzte mo'nigbuey'uyate.

⁹ Botta' huamanbatia'pakeritaj e'barakde'te bapa' huame'noe nogme'noe okta'pete huakka'nanada aratbut e'bueyso'taj on'so'tiahuayonhua'po nogbayo nogbayo huæ'e'ri nog hua'a nog hua'a huatoe'eri huakka'nanada on'so'tiahuayonhua'apo. "Bakubarakkahue' yane'." On'mana'apo.

¹⁰ Botta' Diosen huamanbatia'pakeritaj huakka' aratbut e'peeta' pakhue' o'nika'po. Botta'a buey-hued o'nepoed Diostaj on'manbatia'pakika'po aratbuttaj pai'da on'manopo'eagkika'nok nogok en'bueyde'te dakhuea' huakka'eria huakka'da on'durugpakatu'apo. Huayahuaya katetehue' on'bayokeapo.

¹¹ Bapa' huame'noe nogme'noe okta'pete e'bueyso' en'huedonhua'de'te Diosen Nokiregå o'manopo'toepo o'manoyhuada'apo. Hua'ite on'boapo. Kentaj huakka'nanada on'tiahuayapo. On'tiahuaydepo huakka'nanada on'mamididapo.

12 Nogok kenomeya botta' huamanbati'a pakeria kurudya' on'peepo,

—Iyo yan'tiak. Kutayo yan'behuik. Ena'te on'peepo.

Ken on'peedepo kurudyo e'sihuiyo en'behuikte kenomeyen takaa yan'batiahuaya'apet.

13 En'behuikte huadari diga'da o'iyegapo. Jerusalényo huakka' judío aratbut sorok jakyo ene'te o'mahuékpo o'manbetapo. Sorok jak huakka' konig nog huakhuaraka' diez jaktion o'mahuékapo. E'iyegte siete mil aratbut huakka' jakyo huæ'eri yan'mabueyapet. Nogomeya huakka'ada on'me'pukpo "Dios kurudyo huæ'eri huadakda o'e. Teynanada o'e." On'batia'pakapo.

14 Botaa'tea' dakhuea' huaka'eri pai'nanada on'nopo'ede a'timon bapaa'tea'kon pai'nanada on'nopo'eoapo.

Siete'a trompetate o'mogapo.

15 Siete'a Diosen huata'moneria trompetate e'moge'te ijpeemey. 'Uttada kurudya' ea' ijpeepo: Oro'omeyen Dios Huairi ke'nen Cristoere huakhuaire o'nedepo Diosayo'da kenpa'da huairi o'eonhuahuika'po o'mana'onhuahuika'apo. Kenda ijpeemey.

16 Diosen huakkurute huairi huahuadte on'huadika'po veinticuatro huatone' huairia on'huadika'po Diostaj on'tihuadpo o'deretpakpo

17 o'nona'po,

Dakiti Dios Huairi. Teyda j'ene, Dios. Aya'da ka'dik j'ene. Aya'enda huairi j'ika'. A'nennada j'ika'uyate. Oyda kenpa'ti

i'ika'. Nogokkon i'ika'apo. Huaboa'da konig teynada i'epo aya'tada teyda i'manika'apo.

¹⁸ Ontaj diga' bo'huadiayika'uyn. Huakka'ada nogbaya' nogbaya' huaq'eria diga' bo'huadiay'uynig'a oynayo on Dios i'epo dakhuea' huaka'eriomeytaj diga' i'bahuadiaypo e'bueyomeyeretaj castiga i'magka'apone. Kenpa'ti oynayo o'n'en huanigpeika'eri, kenomey o'n'en hua'a daka' on'manbatia'pakika'uy, kenomeytaj 'urua'da dakhuapa i'bayokapone. Kenpa'ti kenomey ontayo'da aya'da on'nigpeepo ogkika'uy. Kenpa'ti o'nendiktaj huakka' on'pakuynok 'urua'da dakhuapa i'bayokapone. Huasi'potaj huatone'eretaj huanaba'taj huairitaj 'urua'da dakhuapa i'bayokapone. Kenpa'ti huaboa'da aratbuttaj dakhuea'da huaka'eriomeytaj kenpa'da i'barakapone.

¹⁹ Kenoka' kurudyø Diosen jak okhuikepo, "Kenda do'hued Israel aratbuttaj ijka'apoy," Diosa o'mana'uynig kenda e'madoyade' huaenokteg caja'poyo Diosen jakyo on'tiahuaypo ken en'tiahuayde'te o'ojbedpo, kuruda ya'aapet kenokti huadari ya'iyegapet kenpa'ti ore' ya'kotapet. Kenda ijtiahuaymey.

12

Ettone'taj kenpa'ti huamayukeri bihuitone'taj kurudyø Juana o'tiahuay'uyate.

¹ Kurudyø ka'tihuay: Ettone' eyda konig niokpo o'epo, konig puugte o'bopo, doce siokpo konig huakuot ya'kuotapet.

² Bogdakhue' o'epo o'si'popakpo pai'da o'nopo'epo ya'sagkia'eapet.

³ Kurudyø onte'ti ka'tihuay: Huabed huamayüékeri bihuitone' ya'eapet. Sieteku diez huakupi ya'eapet. Sietekute siete huairi huakuot ya'kuotapet.

⁴ Huahuepa'a kurudyø' huakka'tada siokpotaj o'batotokpo siokpo huakhuaraka' o'batotokpo huadariyo ya'maenapet. Ettone'kokpen huamayüékeri bihuitonea yakboapet. E'yobedete yobedtaj a'yuékya'po yakboapet.

⁵ Ken ettone'a huabokereksi'po yasi'popakapet. Ke'na huasi'poa aratbuttaj nogba nogbayo aratbut huairitaj aya'tada teyda ya'mana'ika'apet. Konig siropa o'bapadpo teya'nanada ya'mananhuahuika'apet. Huasi'potaj o'etupo Diosyo ya'tobehuikapet.

⁶ Ta'ba bahue' ee'yo kenpa'ti aratbut bahue' ee'yo kenteyo ettone'a yakhua'apet. Keyø ay popi' hue'eypi' katepi' kabae'po Diosa huakkuruteda ya'nigka'apet. Keyø mil doscientos sesenta huame'noe aypo ya'beyokika'apet.

⁷ Kenoka' kurudyø' on'barakpo, Diosen huata'moneri huairi Miguel o'epo Miguelen huata'monerieire diga'da on'barakpo huamayüékeri bihuitone'taj diga'da on'barakpo, huamayüékeri bihuitone'en huata'moneritakon yan'barakapetnig kenda ijtiahuaymey.

⁸ Huamayüékeri bihuitonea menpa' huayakhue' magkahue'dik o'maepo kurudyø' okbahua'dik ya'neapet.

⁹ Ken konig huamayüékeri bihuitone'taj yan'maenapet. Kurudyø' yan'maenapet. Ke'na

a'neneri bihuitone' konogda o'dikka' toto' kenpa'ti Satanás. Ke'na huadarieri aratbuttaj aya'tada dakhuea' kagke'po nama'da o'manika'. Ke'nen huata'moneritaj kenpa'ti kentaj huadariyo yan'maenapet. Kenda ijtiahuaymey.

10 A'timon kurudyä' utta'da ea' ijpeemey:

—“Dakhuea'da ogkika’.” Oro'omeyen huama'buy nogä huaknopoe'eritaj o'batia'pakpo toto'a Diostaj o'bahuaa'ika'. Huame'noe kenpa'ti sikyo o'bahuaa'ika'. Kurudyä' kentaj o'nendenok oy aya'ada huaknopoe'riomey Diostaj on'nopo'yaredepo, oy Diosa teynanada o'epo ke'nen taka'tone'taj digä' o'magka'depo, oy Dios Huairiyo'da ke'nen Cristoere aya' huæ'eritaj o'mana'ika'apo. Kenpa'ti oro'omey huaknopoe'ri Diosensi'po o'ene.

11 Huakka'ada Jesucristoen huaknopoe'eri e'bueyta' me'pukhue' o'nika'. Diosa e'paknayo bueydiq o'ey, on'nopoepo kenpa'ti konigepo Jesucristo Diosen Ovejasí'poa o'manigbuey'uyate, ke'nen mimi mo'nighua'uy, o'noknopoe'nok kenpa'ti “Jesucristoen huaknopoe'eri o'ey.” On'batia'pakika'po nama'da huaa'eri toto'taj huayakhue' ogkika'.

12 Kurud kenpa'ti kuruderi kan'durugpakike'. Huadariyo kenpa'ti e'pogyo huæ'eri ke'poda pai'da mo'nopo'eonhuahuika'aponok toto'a opudomeytaj digada mogkadhuahua'apone. Opudomeytaj on'huahuarakdenok sue'da ijhue'mon magkadhua'dik ijjeapoy o'nopoepo digä'nanada bo'huadiayapet. Kenda ijpeemey.

13 “Kurudyä' me'endene.” Huamayükeri bi-huitone'a o'nopoedepo ettone'taj ya'tahua'apet.

Ke'na ettone' o'si'popakuynigtaj ya'tahua'apet.

¹⁴ Bihuitone'taj bidteda okmondik kæ' konig aratbut bahue' e'ika'yo ta'ba ehue' e'ika'yo kabode'po konig hua'dik kæ'po ettone'taj sigtone' botta' okajpetone' ya'yokapet. Keya' aypo o'baudhuahua'apo. Bapa' huabayok e'tionpok aypo o'baudhuahua'apo.

¹⁵ Huékurua ettone'taj kaoye'po kata'kotepo bihuitone'a konig huekurutone' huakittaya' ya'hueoroka'apet.

¹⁶ Ettone'taj soroka o'tihuapokpo konig sorok okhuikepo ettone'taj ta'kotahue' kæ'po huekurutone' sorokyo yakhuekudapet.

¹⁷⁻¹⁸ Konigepo huamayükeri bihuitone'a ettone'taj diga'da o'huadiaypo nog huasi'po ettone'en huayayotaj ya'bahuahua'apet. A'barakya'po ya'bahuahua'apet. Kenomey ettone'en huayayo Diosen hua'a on'nigpeika'po kenpa'ti Jesucristotaj o'noknopopepo, "Jesucristo Diosen Huasi'po o'e." On'batia'pakika'. Kenomey-taj toto'a a'barakya'po ya'bahuahua'apet.

13

Botta' monstruo huiyoknanada huæ'eritone'taj ijтиahuaymey.

¹ E'pog kuhuadte do Juan ijbopo huiyoknanada huæ'eritone' e'pogya' e'orokte ijтиahuaymey. Siete huaku kenpa'ti diez huakupi o'epo, aya' huakupi konig gobierno huairien huakuot o'otpo kenpa'ti huakute Diostaj tähuirigdika'da e'timadoya' o'eme'.

² Ke'na huiyoknanada huæ'eritone' konig apetpettone'onig o'epo hua'i konig ahuadtone'ionig o'epo kenpa'ti huakitta' konig león teynanada o'eme'. Ijtiahuaymey. Huamayuekeri bihuitone' toto' o'epo ke'na huiyoknanada huæ'eritone'taj o'teypaka'po kentaj gobierno huairitone'onig ya'ea'apet. Kenpa'ti huiyokda huamana'eri kaike'po huamayuekeria bihuitone'a ya'ea'apet.

³ Huiyoknanada huæ'eritone' nogkutida e'kuhuek o'eme' e'bueyayada ya'yareapet. Huiyoknanada huæ'eritone' o'yarenok "kenpihuay" aya'ada nobaya' nobaya'huæ'eria yada'apet. Huiyoknanada huæ'eritone'taj yan'nigpeika'apet.

⁴ Huamayuekeri bihuitone'a huiyoknanada huæ'eritone'taj huairi kæ'po o'teypaka'nok huadariyo huabada aya'ada huamayuekeri bihuitone'taj ya'deretpkapet. Kenpa'ti huiyoknanada huæ'eritone'taj o'deretpkapo,

—In huiyoknanada huæ'eritone' bepi' konigtí ehue'dik o'epo teynanada o'e. Kentaj be'api' huayakhue' ogkahue'dik o'ne. —Kenda aya'ada ya'da'apet.

⁵ Huamayuekeri bihuitone'a o'paknok huiyoknanada huæ'eritone'a Diostaj dakhuea'da ya'huua'apet. Huakhuirida ijjeý, Diosda ijjeý, o'mana'po Diostaj ya'tidi'keapet. Kenpa'ti huamayuekeri bihuitone'a o'paknok cuarenta y dos puugte aya'tada teyda mana'dik ya'ika'apet.

⁶ Kenda yaa'apet kenpa'ti yaka'apet. Diostaj dakhuea'da o'huua'po Diosen huadiktaj o'tidi'kepo Diosenba kurudyo ehue'da o'e,

kenpa'ti Diosere aratbuttaj dakhue'da o'ne,
ya'bahuaa'apet.

⁷ Diosen aratbut huaknopoe'eritaj diga'
magka'dik ya'eapet. Huayakhue' yamagka'apet.
Kenpa'ti aya'tada aratbuttaj aya'tada
huadaribayo huæ'eritaj, aya'tada nogda nogda
hua'a huaa'eritaj kenpa'ti aya'tada huadaribayo
huairitaj teyda mana'dik ya'eapet.

⁸ A'nennada Dios o'ika'uyate. Huadari
kahued ee'te aya' Diostaj huaknopoe'eri
Diosere on'noeonhuahuika'apo. Dios
o'manopoedepo kenomeyendik Diosen
huanoeonhuahuikaba'te o'manigmadoya'uyate.
Kenomey huanoeonhuahuika'eria Jesucristotaj
huaknopoe'eria huiyoknanada huæ'eritaj
pakhue' o'nepo. Kentaj nigpeehue' ya'neapet.
Nogomey, aya'ada nogyo nogyo huadariya'
huiyoknanada huæ'eritaj huakka'da on'pakpo
yan'nigpeéapet.

⁹ Kenda opudomeytaj o'nona'apone, kenda
daka' yan'pee'.

¹⁰ Be'api' a'bakudaya'po opudomeytaj
e'batohua'nayo kenpa'ti nogok kentakon
a'bakudaya'po on'batohua'apo. Nogok siroa
opudomeytaj e'arakanayo kenpa'ti nogok
kentakon siroation on'barakika'apo. Konigepo
opudomey Diostaj moknopoeño, Diosen
mo'epo, opudomeyen takat'aj Diossa castiga
ya'magka'apet. Opudomeyanayo castiga
magkahue'dik mo'ika'ne. Diostaj daka'
ekpoe' yan'nigunhuahuika' kenpa'ti daka'
yanoknopounhuahuika'.

¹¹ Nogok nog huiyoknanada huæ'eritone'taj

ijtiahuaymey. Sorokya' ya'orokapet. Konig ovejasi'po botta' huakupi o'ika'nig konig huamayükeri bihuitone' huiyokada eapa'tion yaa'apet.

¹² Huakkuruda huiyoknanada huæ'eritone' meyohue'da o'epo konig huakkuru huiyoknanada huæ'eritone' huiyokda mana'dik ya'ika'apet. Ke'na konigt i kenpa'ti huiyokda manika'dik ya'eapet. O'mana'po, "Ken huakkuru huiyoknanada huæ'eritone' e'kuhuek o'epo bueydik e'eäda ya'noyhuadapet. Kentaj eretpakdik ya'nepo yan'nigpeika'." Aya'tada huadari huæ'eritaj huiyokda ya'mana'apet.

¹³ Kenpa'ti kenda konig aratbuta kahue'dik o'nika'nig yaka'apet. Aratbut kentaj kanoknopoe'po konig 'urua'da konig tiahuayhued o'nika'uy ya'manigkika'apet. Aratbut en'tiahuayte huiyoknanada huæ'eritone'a kurudy'a ta'ak e'bakpaktone' ya'manigkoteapet.

¹⁴ Huakkuru huiyoknanada huæ'eritone' e'tiahuayada kenda aratbuta kahue'dik o'nika'nig 'urunanada o'ka'po aratbuttaj engaña ya'magka'apet. Huakkuru huiyoknanada huæ'eritone'taj konigsoa'tion dios yagketka'. Ya'mana'apet. Kenda huakkuru huiyoknanada huæ'eritone'taj siro e'kuhuek o'epo bueydik e'eäda ya'noyhuadapet.

¹⁵ Huakkuru huiyoknanada huæ'eritone'a nog huiyoknanada huæ'eritone'taj yateypaka'apetnok e'ketka'taj ya'noea'apet. E'ketka'taj pakhue' huæ'eritaj ke'nada ya'barakapet.

¹⁶ Huaba' da'kobapen huanoytapi' aratbut aya'tada ontojyo' ee'pi' huaboro' ee'pi' huakka'

huamato_e'eri ee'pi' pai'da huae'_e'eri ee'pi'
huanaba' ee'pi' huanaba' ehue' ee'pi' aya'tada
yabatidoya'e'ti' ya'mana'apet.

¹⁷ Aya'ada huaba'tapi' huanoytapi' huiyoknanada huae'eritone'endik en'tidoya'nayo katepi' bae'dik ya'neapet kenpa'ti katepi' bayokdik ya'neapet. Huiyoknanada huae'eritone'dik tidoyahue' ee'nayo katepi' baehue'dik ya'neapet kenpa'ti katepi' bayokhue'dik ya'neapet.

¹⁸ Daka' yan'nopo_e'. E'nopoenka'ta' e'paknayo huiyoknanada huae'eritone'en numerodiktaj daka' yan'nopoepo. Huabokerekdikonig o'e. Seiscientos sesenta y seis huadik o'_ika'.

14

Ciento cuarenta y cuatro mil aratbuta yan'batadi'kea'apet.

¹ Nogok onte'ti ijmabopo, ote' Siónte Diosen Ovejas'i'po o'bopo kenere ciento cuarenta y cuatro mil aratbut Cristoen huaknopoe'eri o'nepo aya'ada huanoyte Ovejas'i'poen huadik kenpa'ti Huaojendikere e'timadoya' kenda ya'ea petnig ijtiahuaymey.

² Kenoka' a'ti kurudya' konig ea' ijpeemey. Konig huakka' huahue' huékuru utta'da eapa', konig kurud 'utta'da eapa' kenpa'ti 'urua'da konig huakka' arpas 'urua'da música egka' ijpeemey.

³ Dios eretnopote ee'te, cuatro huae'_e'eri Dios e'ika' huanegte ene'te, veinticuatro huairitone' e'nika' huaneg huakkurute o'nepo huakkurute ciento cuarenta y cuatro mila aratbuta on'batadi'kea'po kenomeyayo'da kenda

e'batadi'kea' nopo^edik ya'neapet. Huadarieri aratbut e'ne'tada kenomeytaj Diosa dakhuea' e'ka' yamanopo'yarea'apet.

⁴ Inomey ciento cuarenta y cuatro mil Jesucristoen 'uruyo' huaknopoe'eri o'nepo konig nogen huatoe'taj bakdejhue' huae'eri o'nepo konig oknopoehue' huae'eri ogkika' konig kahue' o'nika'po huadaknanada o'nika'po katepi' Diosen Ovejasi'po o'manika' kenda on'nigpeika'po. Huakkuruda Diosa kenomeytaj o'baeapo, konig huakkurueri Diosen o'tamaeapo kenpa'ti Ovejasi'poen o'tamaeapo. Dakhuea' huaka'eriomey e'ne'tada o'manopo'yarea'uyate.

⁵ Da ahue' o'nika'uyate. Diostaj daka' on'nigpeika'po Diostaj 'uru'nopo'da on'nigkika'uyate.

Diosen bapa' huata'monerien hua'a Juana o'mapee'uyate.

⁶ Kurudnopoyo nog Diosen huata'moneritaj okajte e'bodte ijtiahuaymey. Huadari nogyo nogyo huae'eritaj kenpa'ti nogbayo nogbayo gobierno huae'eritaj, nogda nogda aratbuttaj, nogda nogda hua'a huaa'pakeritaj, nogda nogda huakka' jakyo huae'eritaj dakhuea' e'ka' a'manopo'yareaya'po huadak hua'a a'manaya'po yabahuahua'apet.

⁷ —Diostaj yanokme'pukpo yan'nigpeika' "Hueretda Dios i'ene." "Teynanada Huairi i'ene, Dios." Ya'nona'ika'. Konigepo oy Diosa huadaka' huaka'eritaj o'baktie'ea'apo kenpa'ti castiga a'magkaya'po dakhuea' huaka'eritaj huata' o'baktie'ea'apo. Diosa aya'tada o'ka'uyate.

Kurudtaj huadaritaj e'pogtakon o'ka'uyate. 'Urua'da huę'ey sipataj sorokyą' o'orokika'nig kenpa'ti 'uruda huę'ey o'ka'uyate. Kentaj Diostaj yaderetpakika' kenpa'ti dakiti yan'tiona'pakika'. —Ke'na huakkuruda Diosen huata'moneria 'utta'da ya'mana'apet.

8 Nog huata'moneria kente'ti o'tatiakpo,

—Babilonia huakka' jakmon o'epo huakka'nanada aratbut o'nepo nog aratbut nogbayo nogbayo huabada aya'tada nama'da e'ka' yan'manopoea'ika'apet. Huąso'ada e'eretpak kika'dik mo'ene. Nogtaj nogtaj bakdeika'dik mo'ene. Nama'da kenda yan'manopoea'ika'apet. Konigepo huaboro' Babilonia kenpa'da o'mahuigde Diosen castiga e'magka' o'mahuigde. —Ke'na Diosen huata'moneria yaa'apet.

9 Konogadakon Diosen huata'moneri kente'ti o'tatiakdepo,

—Huiyoknanada huę'eritone'taj be'api' en'pakika'nayo huiyoknanada huę'eritone' e'ketka'taj en'pakika'nayo huiyoknanada huę'eritone'dik huanoyte huaba'tepi' "be'tidoya," ena'nayo

10 Diosen huata'moneri on'tiahuaypo kenpa'ti Diosen Ovejasip'o o'tiahuaypo Diosa huiyoknanada huę'eritone'en huaeretpakeritaj diga' o'bahuadiaypo diga'da castiga o'magkadhuahuika'apo konig ta'ak azufreere o'mabakpakkadhuahuika'apo.

11 Nogok nogok batikhue'ada pai'nanada on'nopo'eonhuahuika'apo. Sigpi' yareatuhue' o'neonhuahuika'apo, kenpa'da pai'nanada

on'nopo'eonhuahuika'apo, huame'noe sikyoere
 pai'nanada yan'nopo'eonhuahuika'apet.
 Kenomey huiyoknanada huæ'eritone'taj
 o'deretpakpo kenpa'ti huiyoknanada
 huæ'eritone' e'ketka'taj o'deretpakpo kenpa'ti
 ke'nendik huanoyte huaba'tepi' e'tidoya'de'
 q'nepo pai'nanada yan'nopo'eonhuahuika'apet.

¹² Konig~~e~~po Diosen aratbut Diostaj
 on'nigpe~~i~~ka'po Jesústaj o'noknopo~~i~~ka'po daka'
 kan'nigunhuahuike'po. —Bapa'tea' Diosen
 huata'moneria 'utta'da yaa'apet.

¹³ Ken kurudy~~a~~' do'taj ena'te ijpeemey.

—“Oy kenpa'ti nogok aya'ada Huairi
 Jesucristotaj o'noknopo~~e~~po on'bueydepo
 durugda ya'neapet.” Yamadoya'. “Dapita'
 Diostaj huanigkadhuahuika'eriomey
 ya'nokmapie' onhuahuika'apet. Kenda Diostaj
 on'nigkadhuahuika'ngtaj Diosa okkahuehue'
 o'maeapo.” Diosen Nokireg~~a~~ ea'te ijpeemey.

*Ta'baya' aypo e'taboyogte on'totiakika' konigt
 huadariya' Diosa ke'nen huabaktie'ea'eritaj
 o'baeapo. Kenpa'ti konig aratbut uvas e'boyogte
 sirosi'poa o'nogkupoktegika' kenpa'ti uva huada
 on'sapaika' konigt huadariyo Diosa aya' dakhuea'
 huaka'eritaj castiga ya'magka'apet.*

¹⁴ Onte'ti ijтиahuaypo yereda e'sihu~~i~~te
 ya'huadapetnig. Huabokerek konig Diosen
 Huasi'po ya'huadapet. Oro sirotaj e'ka' huairied
 huakuot e'kuotte kenpa'ti igku'etda siroenpi
 e'babadte ijтиahuaymey.

¹⁵ Dios huana'pak jakya' nog Diosen
 huata'moneri o'orokdepo “Siroenpi ta'bayo

aypotaj yagkupoktega'po yamagkupaya'. Huadariyo aypo konig o'boyogdenok." Ken huata'moneria 'utta'da yana'apet. Diosen Huasi'po e'sihuít e'huadte yana'apet.

16 Ken Diosen Huasi'po konig siroenpia ay-potaj ogkupoktega'po o'baea'po huadariyo ke'nen huabaktie'ea'eri e'huae'taj ya'bae'apet.

17 Ken, nog Diosen huata'moneri Dios huana'pak jakya' o'orokonpo ke'nakon igku'etda siroenpi o'toepo.

18 Diostaj e'ngmahuig kutopaya' nogə Diosen huata'moneri o'orokonpo. Ke'na huamamey ta'ak huairia ona'po,

—Uva e'boyog o'enok siroenpia uvas huadariyo yamagkupoktega'. —'Utt'a'da yana'apet. Nog Diosen huata'moneria siroenpi e'toetaj yana'apet.

19 In konig huadari huae'eri dakhuea' huaka'eritaj Diosas castiga o'magka'apo. Uvas konig dakhuea' huaka'eri o'ne. Diosas huadariyo aya'da uvas o'magkupoktega'apo. O'magkupoktega'depo huaboro'kogyo on'togpo kenta' o'batuga'apo. Konig aratbuta uva on'tuga'ika' konigti dakhuea' huaka'eritaj Diosas castiga ya'magka'apet.

20 Huakka' jak adpen ken konig ya'batuga'apet. Castiga o'magka'apo. Huakka'nanada on'mabueypo huakka'nanada mimi ya'eapet, odnanada konig caballo eakitta'e te mimia odnanada ya'eapet. Kenpa'ti bidteda konig huahue mimi ya'huéhua'apet, konig trescientos kilómetros ya'huéhua'apet.

15

*Siete Diosen huata'moneria sietea kene'huaya'
ke'poda castiga yan'magka'apetnig Juana
o'tiahuayme'.*

¹ Onte'tti kurudyo 'uruda o'enok ijtomepu'kepo ijтиahuaymey. Diosen huata'moneria kene'huaya' sietea' nogpa' nogpa' ke'poda castiga e'magkapo'te ijтиahuaymey. Diosa diga' o'bahuadiaypo castiga o'magka'depo aya'da ya'dakea'apet.

² Nogdakon ijтиahuaymey. Konig 'urunanada e'pog irinada konig vidrionigere ta'akonigere ijтиahuaymey. Huiyoknanada huæ'eritone'taj kenpa'ti ke'nen e'ketka'taj huakka'ada, nigpeehue' o'nika'po kenpa'ti ke'nendik timadoyahue' o'nepo irinada e'pog okta'bogpeirite on'mabopo arpas on'toepe Diostaj yan'batadi'kea'apet. Diosen arpas Diosa e'bayok yan'toeapet.

³ Diosen huanigpeika'eri Moisésen e'batadi'kea' kenpa'ti Ovejas'i'poen e'batadi'kea' on'batadi'kea'po:

Kenpihuay, 'urua'nanada i'ka'uyate, Dios. Konig huaboroa'da i'ka'uyate. Aya'da i'ka'uyatenig 'urua'nanada o'e, Dios Huairi. Dios Huairia aya'da ka'dik i'epo teynanada i'e. Q'en hua'a buttida o'ika'. Q'en hua'a butukda o'ika', Dios Huairi. Nogbayo nogbayo huæ'erien Huairi j'eonhuahuika'.

⁴ Dapita' aya'anada ontaj okme'pukdik mo'ene, Huairi. Dapi' Dios huadaknanada o'e aya'ada ontaj tia'pakdik mo'ene, Huairi. Onyo'da

huadknada j'ika'ne. Onyo'da kenpa'da 'urunanada j'ika'ne. Konigepo nogba nogbayo huæ'eri yan'batiakapet. Diostaj huikudate on'tibahuadpo o'deretpakpo 'uruda Dios j'unhuahuika', ya'nona'apet. Huakka'ada e'pog oktabogpete on'mabopo yan'batadi'kea'apetnig ijtiahuaymey.

5 Nogdakon ijtiahuaypo kurudyø Dios kente e'ika' konig Diosen jakyo adkorepen Moisésen huidpegtaj diez hua'a e'mana' o'ika' konig ekhuike'te jakyoda ijtiahuaymey.

6 Keya' jakya' siete Diosen huata'moneri sietea' nogpa' nogpa' ke'poda castiga yan'magka'deapet. 'Uru yudtaj on'otpo yereda kenpa'ti senogda yudtaj on'otpo kenpa'ti orobijsø'daktone'tada e'ka' huakagkate e'tie' on'otpo.

7 Botta' botta' huanoe'eri Diosere onteteyo' o'nika'po nogtiada ya'bayokeapet. Siete Diosen huata'moneritaj copa orotada e'ka' ya'bayokeapet. Siete copa orotada e'ka' ya'bayokeapet. Siete copa dakuapa dakhuea' ogka'deika'nigtaj Dios huanoeonhuahuika'eria diga'da o'bahuadiaypo castiga diga'da ya'magka'apet.

8 Dios eynanada o'epo senognanada o'epo teynanada o'epo Diosen jak kurudyø Dios o'ika'nok konig huakka' e'sihui' o'enok aratbutpi' be'api' kudhue'dik ya'neapet. Diosen sietea huata'moneri nogpa' nogpa' ke'poda castiga dakuapa magkahued e'ne'ted Diosen jakyo be'api' kudhue'dik ya'neapet.

16

Siete copa orotada e'ka' dakuapa dakhuea' ogka'deika'nigtaj Diosa diga'da o'bahuadiaynok sietea Diosen huata'moneria dakhuea' huaka'eritaj castiga ya'magka'apet.

¹ Diosen jakya' utta'da ea' ijpeemey. Diosen siete huata'moneritaj o'mana'po,

—Konig huadariyo siete copa dakuapa castiga e'magka' yanopyo do'hued hua'ate castiga yan'magka'. —Diosa ya'mana'apetnig ijpeemey.

² Diosen huata'moneri huakkuruda o'huapo huadariyo copate yadoyapet. Huadariyo Diosen hua'ate castiga ya'magka'apet. Aratbut huiyoknanada huqe'eritone'dik e'tidoya'de' kenpa'ti huiyoknanada huqe'eritone' e'ketka'taj o'deretpakika'nok huasi'dak diga'da on'setpo, dignada yan'batiriapet kenpa'ti pagda ya'neapet.

³ Diosen huata'moneria kenta' nogakon e'pogyo copate qdoyopo, e'pogyo konig Diosen hua'ate castiga o'magka'po, e'pog hue'ey e'bueyen mimida yan'maeapanet. Aya'da e'pogyo huahueyo huanoe'eri yan'mabueyapet.

⁴ Diosen huata'moneri nogakon bapaa' huahueyo kenpa'ti kente hue'ey sorokya' enhuipoika'yo copate qdoyopo huahue kenpa'ti hue'ey mimida yan'maeapanet.

⁵ Kenokati nog Diosen huata'moneritaj ijpeepo, ke'na huahue huamatoe'eri o'ika'uyate.

—Castiga i'magka'po kenda castiga magka'dik i'ika'po, huadakda i'ka'ne, Huairi. Dios Huairi i'epo, kenpa'da huadaknanada i'epo, oy i'ika'po, kenpa'ti a'nennada i'ika'uyate.

6 Q'nen huanigpeika'eritaj on'barakuyatenok kenpa'ti q'nen buttida hua'a huamanbattia'pakeritaj on'barakuyatenok kenomeytaj siroayan'baarakapet. Dakhuea'da on'magka'nok mimi huakka' on'orokpo yan'mabueyapet. —Diosen huata'moneria kenda yaa'apetnig ijpeemey.

7 Diostaj huanigmahuig kutopaya' ea'te ijpeemey:

—Teynanada Dios i'ene. Aya'da ka'dik i'ene, Dios Huairi. Buttida i'mana'ika'po, butuknanada i'kika'po castiga i'magka'dene. Kenda Diosen huanigmahuig kutopaya' ea' ijpeemey.

8 Diosen huata'moneri nogakon botta' botta'a niokpote castiga copate odemypo niokpotaj Diosa ukda ya'eanapetnok aratbuttaj diga'da kabatita'te'po mamey dik kajepo

9 aya'tada o'batita'tepo huaso' e'mameytada nopo'koreahue' q'nepo, "Uruda i'ene." Diostaj onahue' ya'neapet. Diostaj yan'tidike'apet. Ken Diosa sietea'a' ke'poda castiga magka'dik ya'eapet.

10 Diosen huata'moneri nogadakon huabaniga'a' huiyoknanada huæ'eritone'yo copate yan'doyapet. Dios Huairia ka'poda castiga o'magka'po, huiyoknanada huæ'eritone'en huanigpeika'eriomey sikkiregyo q'nepo pai'nanada on'nopo'epo huakka'nanada diga'da e'tiriada

11 nopo'koreahue' q'nepo huadig dakhuea'da yag'kika'apet. Diga'da on'tiripo kenpa'ti huasi'dak on'base^tpo Diostaj on'huadiaypo yan'tidike'apet.

12 Nog Diosen huata'moneriakon seisa Eufrates huaboro' huahuęyo copate yandoyapet. Niokpo e'orokyen gobierno huairi yan'batiakapet. Sorotataere yan'batiakapet. Huaboro' huahuę kanoktege'po ya'manigaitapet. Konig dag ee'te oktegdik ya'neapet.

13 Ken, huamayuekeri bihuitone' huakittaya' dakhue' nokiregda ya'orokapet. Huiyoknanada huae'eritone' huakittaya' nog dakhue' nokiregda ya'orokapet. Nama'da huamanbatia'pakerien huakittaya' dakhue' nokiregda ya'orokapet. Bapa' dakhue' nokireg konig huahuęnig o'norokopko ke'na engaña huamagka' yan'huapet. Kenda ijtiahuaymey.

14 Dakhue' nokireg konig toto' nokireya engaña a'maggaya'po 'urua' yag'kika'apet yan'bayarea'apet. Nogyon nogyon on'bahua'po kan'batiarake'po gobierno huairi sorotataere yan'bakupopaka'apet. Diosnayo teynanada o'epo aya'da ka'dik o'ika'. Kenme'noe Diosenme'noete aya'nada yan'batiaraka'apet.

15 "Yan'pee'. Ekpoë' nigehue' ee'te huabereeri a'bereya'po on'tiakika'. Konigtı aratbuta ekpoë' nigehue' ee'te ijtiakapoy. Ke'na ekpoë' on'nigika' durugnada ya'neapet. Kenpa'ti konig yudtaj daka'da mo'toika'nig konigtı do'taj moknopoe'po mo'nigpeika'po okbatikhue'da moknopoe'po do'a e'huatiakte durugda mo'eapet. Do e'tiakde'te yudtaj othue' e'eonig mo'epo ehue' o'neapone. Kenpa'ti okbirahue'dik o'neapone." Jesucristoa o'uyate.

16 Ken Armagedónyo gobierno huairitaj yan'bakupopaka'apet. Kan'batiarake'po dakhue'

nokirega yan'bakupopaka'apet. Armagedón hebreoen hua'adik o'e.

¹⁷ Kene'huaya' Diosen huata'moneri sietea' copate kurudya'yadoyapet.

—Aya'da kenda o'dakea'de. —Huə'enbaya'da Diosa 'utta'da yaa'apet.

¹⁸ Ken huakka' ojbed o'epo, 'utta'da o'adpo, kenpa'ti kurudakon yaa'apet. Menoka' huəehuepa' huadari diga'da o'iye^gpo, 'utta'da ya'iye^gapet.

¹⁹ Huakka' jak huaboro'nanada ee'tada bapata' ya'posaka'apet. Nogyo nogyo nog huadaribayo nog huadaribayo huakka' jak o'mahuékpo ya'basakapet. Kenpa'ti huakka' jak Babilonia, huaboro'nanada Babilonia, huakka'da dakhuea' huaka'eri on'maetaj Diosa o'noponpo diga'da o'bauadiaypo diga'da castiga ya'magka'apet.

²⁰ Kenpa'ti diga' castiga o'magka'po e'pogte huagkuta'mej e'ikada ya'titikonapet. Kenpa'ti castiga egkade'te huakupa e'ikada yatitikonapet.

²¹ Kurudya' huaboro'da ore' ya'bakahua'apet. Orognanada o'epo nogtida cuarenta kilos ya'e^gapet. Aratbut ee'yo o'batikotnok aratbuta Diostaj yan'tidike'apet. Ke'ponadakon Diosa castiga ya'magka'apetnig kenda ijtiahuaymey.

17

Ettone' huabakdejeri huairi ee'tada kentaj castiga ya'magka'apet.

¹ Diosen huata'moneri siete o'nepo, siete copa on'toe^gpo, do'taj nogtiada behuatiakpo,

—Yatiak. Diosa ettone' huabakdejeri huairitaj castiga e'magka' o'tiahuayay'. Ettone' huabakdejeri huairi Babilonia huakka' jak konig e'pogte e'huadonig konig huairitone' o'nika'.

² Ken ettone' huabakdejeri huairi huakka' huadaribayo gobierno huairiere konig on'bakdejika'nig dakhuea' ogkika'po, konigt'i aya'ada huadaribayo huqe'eria diga'da on'bakdejika'nig e'anig dakhuea'da ogkika'. — Diosen huata'moneria mename'ne.

³ Ken Diosen Nokirega me'nopo'toepo Diosen huata'moneria be'tohuame'ne. Aratbut bahue' e'ika'yo be'tohuame'ne. Diosen Nokirega ettone'taj be'tiahuayame'ne. Huiyoknanada huqe'eritone' huabedte e'huadte ijтиahuaymey. Huabed huiyoknanada huqe'eritone' sieteku o'epo diez huakupi o'epo Diostaj tahuirigidikyo' o'huaa'ika'.

⁴ Ayagda yudtaj kenpa'ti bedda yudtaj ettone'a o'otpo oro 'uru huidsi'po kenpa'ti 'uru perlas sakbij yudtate o'mabetika'. Copa orotada e'ka' o'bapadpo, kenda dakhuea'da o'kika' eapa' Diostaj pagda o'nigepo konig copayo e'kika' hueda'da o'epo ke'na aya'tada diga'da dakhuea' o'kika'.

⁵ Ettone'noyta' huadik e'timadoya' ee'te kendik aya'ada nopoehue'da o'nika'. Ken huadik: "Babilonia huakka' jak huairi ijje. Ettone' huabakdejeri nagonig ijje o'niki' aya' huadariyo aratbuttaij dakhuea' huaka'eri ijje." Kenda ijтиahuaydepo ijnopounmey.

⁶ Diostaj huaknopoe'eritaj ettone'a o'barakpo kenomeyen mimi huakka' on'mimihua'po

kenpa'ti Jesústaj huamanbatia'pakeritaj o'barakpo kenomeyen mimi huakka' on'mimihua'po diga' o'pakpo o'magkika'. Kenda ijtiahuaydepo diga'da ijmepe'u'kemey.

7 —Me'pukhue' yae'. Ken huabed huiyoknanada huæ'eritone' ke'na ettone'taj o'tohua'ika'. Sieteku kenpa'ti diez huakupi o'ika'. Ken be'a ya'e. E'tiokhue e'ika'tada ontaj o'nopoea'apone.

8 Ke'na huiyoknanada huæ'eritone' i'tiahuaydenig o'noika'uy oynayo e'bueyonigti o'ede. Nogok soroktoya' dakhuea' huaka'erikudak nokiregbaya' o'orokpo kente pai'da o'nopo'unhuahuika'apopo o'bueyapo. Aratbut huadariyo huæ'eri Diosen huanoeon-huahuika'ba'te ke'nendik timadoyahue' o'nepo Jesúsen huaknopoe'eri ehue' o'nepo a'nennada Dios huadari e'ka'te huanoeonhuahuika'ba'te ke'nendik timadoyahue' o'nuyate kenomey huiyoknanada huæ'eritone'taj on'tiahuaydepo on'mame'pu'kepo on'nigpeika'apo konigepo ke'na a'nennada o'noe'uyate, oynayo e'bueyonigti o'e, onte'ti a'ti o'orokapo.

9 In kenda e'nopoea'ta' ijpaki. Be'api' pœ'dik ee'nayo men'pee': Huiyoknanada huæ'eritone'en siete huaku o'enig siete huakupa o'e. Kente siete huakupate huakka' jak Babilonia o'ika'.

10 Siete huaku o'enig siete gobieno huairi o'ne. Huabaniga' huairi a'nenda nogok nogok huairi o'nikame'te aratbuta on'nigpeikame'te. Kenomey on'bueyde'uyate. Nogtida oyedda gobieno huairi o'edenok aratbuta on'nigpeika'. Nogakon gobieno huairi ehued o'e. A'timon o'eaapo aratbuta

on'nigpeika'apet. Ke'na ijhuiti huairi ikahue' ya'ea^pet.

¹¹ Ke'na huabed huiyoknanada huæ'eritone' o'noika'uyate. Oynayo e'bueyonig o'e. Siete gobierno huairi e'eada ke'na ocho gobierno huairi ee'pi' ke'na huiyoknanada huæ'eritone' kenpa'da ya'bueyapet.

¹² Kenpa'ti diez huakupi i'tiahuaynig diez gobierno huairi ya'neapet. Konig gobierno huairi teyda manahued o'ne. Sue'da puug teyda mana'dik o'nedepo. Huiyoknanada huæ'eritone'ere sue'da puug teyda mana'dik o'nedepo.

¹³ Inomey diez gobierno huairi konigtion'pakpo huiyoknanada huæ'eritone'taj huiyoka'da kamane'po on'teypaka'apo.

¹⁴ Diosen Ovejasipotaj dakhue'a' o'nogka'aponig'a Ovejasiponayo huayakhue' ya'magka'apetnok Diosen Ovejasipo aratbut huairien Huairi o'e kenpa'ti gobierno huairien gobierno Huairi o'e. Kenere Diosen e'baktie'ea' huæ'eri o'nepo okbatikhue' o'noknopoeonhuahuika'apo. —Kenda Diosen huata'moneria mename'ne.

¹⁵ —Ken huaboro' e'pogyonig ettone' huabakdejeri huairi o'huadika'nig. Kenda i'tiahueydenig o'nopoea'ne. Huaboro' e'pog konig huakka' jak o'ne, nogda nogda huadaribayo huæ'eri, kenpa'ti nog hua'a nog hua'a huaapakeri konig e'pog o'ne.

¹⁶ Diez huakupi i'tiahuaydenig o'nopoeapone. Diez gobierno huairi o'nepo ettone' huabakdejeri huairitaj diga'da on'huadiaypo, ettone'

huabakdejeri huairitaj diga'da castiga ya'nogka'po yan'biradapet. Ta'akyo yan'huigapet.

¹⁷ Diosa o'paknok diez gobierno huairia huiyoknanada huæ'eritone'taj yan'nigpeeapet. Huiyoknanada huæ'eritone'a ettone'taj castiga yagka'pet.

¹⁸ Kentaj ettone' huabakdejeri huairitaj i'tiahuaydenig ke'na huakka' jakda q'e. Ken jaktaj aya'ada gobierno huairi nogbaya' nogbaya' on'nigpeika'po. —Diosen huata'moneria kendakon mename'ne.

18

Huakka' jak Babiloniataj castiga Diosa o'magka'po o'mahuigapo.

¹ Kenta' a'timon nog Diosen huata'moneri kurudyä' o'huarakpo teynanada ighua'nanada mana'dik o'epo aya'tata mana'dik o'epo eynanada o'epo kenpa'ti senognanada o'epo huadariyo nogbaya' nogbaya' huabada eynanada ee'te ijtiahuaymey.

² 'Uttanana o'koypo,

—Huakka'nanada jak Babilonia ehue' o'ede oynayo toto'enbayo o'ika'po, keyoda aya' dakhue' nokireg o'nika'apo kenpa'ti aya' dakhue' bakoy huayorere'eripi' konig matuk paga'da e'huie' keyoti o'ika'apo.

³ Babilonia huæ'eria huakka'nanada on'tamaika'nok aya'ada nogbayo nogbayo aratbuttaj huakka'katetapi' on'baeretpaka'wynok nogbaya' nogbaya' huæ'eri huakka'tada on'baeretpaka'. Kenpa'ti aya' huadaribayo huairi Diostaj o'nokkahuepo Babiloniaen

en'tamae diga'nanada o'deretpakika'po on'bae'ika'. Konig e'bakde'ikanig kenpa'da kate-tapi' o'deretpakika'. Kenpa'ti huadaribayo nogə nogə huabahuaya'eriomey Babilonia huæ'erien huakka'da on'bae'ika'po huakka'nanada on'tamaika'nok. Kenda Diosen huata'moneria 'utta'da oa'uy. Kenda ijpeemey.

⁴ Ken kurudyä' nogə ea' ijpeedepo,

—Ken Babilonia huakka' jakyo huæ'eritaj yan'bakhua', do'hued aratbut. Kenomeyere konigtı dakhuea' kahue' a'eya'po kenomeytaj yan'bakhua'. Kenpa'ti castiga kenomeytaj Diosa o'magka'apo opudomeytaj castiga ogkahue' me'e'po yan'bakhua'.

⁵ Kenomeya dakhuea'da ogkika'uy. Huakka'nanada dakhuea' e'ka' o'tihuddenok konig huakupanig kurudnejneja' o'edenok kenda dakhuea' ogkika'nok Diosa okkahuehue' o'epo castiga o'magka'apo.

⁶ Kenomey huakka' jak huæ'eria nogomeytaj dakhuea'da on'bakika'uyatenok kenomeytaj castiga diga'da kamagke'. Botaa' castiga e'magkapa' kamagke'. Nogomeytaj huakka' pai'da on'manopo'ea'uyate. Nogomeytakon huakka'tada dakhuea'da on'batokika'uyatenok huakka' castiga konig botaa' ee'pa' pai'da kan'manopo'e'.

⁷ 'Urua'da ijje^po ijkikay nama'da on'nopoika'po kenpa'ti konig kenomeya huakka'nanada on'eretpakpo on'tamaika'nok kenomeyakon pai'nanada kan'manopo'ike'. "Iyo konig ettone' gobierno huairi ijjey. Ayhua ehue' ijjey. Pai'da ehue' ijjeapoy. Pai'da nopo'ehue' ijjeapoy,"

huanopoya'da nama'da on'nopoika'.

⁸ Konigepo nogme'noetida Diosa castiga kenomeytaj ya'magka'apet. Huakka'nanada yan'mabueyapet. Huakka'nanada pai'nanada yan'nopo'eapet. Huakka'nada yan'bakusitokapet. Kenda Babilonia huakka' jaktaj ta'aka ya'mameyapet. Dios Huairi teynanada o'epo kenomeya dakhuea' ogkika'wynok pai'da nopo'edik o'neapo. Diosa castiga magka'dik o'maeapo. Kenda kurudya ena'te ijpeemey.

⁹ Nog huadariyo nog huadariyo gobierno huairi nogyo nogyo huae'eri ken huakka' jak Babilonia huae'riere katetapi' huakka'tada o'deretpakika'uyate. Huakka'nanada on'tamae'ika'uyate. Diosa Babiloniataj castiga o'magka'depo o'mahuigpo. Gobierno huairia e'mahuigte on'tiahuaydepo yan'bauhukapet. Suhue'nada o'nepo yan'bauhukapet.

¹⁰ Diga'da on'mame'pukpo castiga e'magkade'te huakka' jak e'meyte adteda on'mabopo,

—Aaj, kenpihuay, pai'nanada mo'nopo'e, Babilonia huae'eri. Hueretnada huairi i'ika'nig'a teynanada i'ika'nig'a noghoratida ontaj Diosa castiga mogka'denok ehue'da mo'ene. —Huakka' governo huairia Babiloniataj ya'da'apet.

¹¹ Kenpa'ti huadarieri nogbaya' nogbaya' huabahuaya'eriomey on'baukonhuahua'po kenomeyen huabahuaya' e'tamaika' ken be'taj bauayahue'dik o'nepo.

¹² Kenomeyen oro, kenomeyen 'uru siro plata, kenomeyen 'urunanada huids'i'po huakka'teda kenomeyen perlas sakbij huaka', 'uru tela lino e'ka', 'uru tela seda e'ka', tela ayagda,

tela bedda, kenomeyen 'uru'hu_{ie}da ohueyen, katepi' elefanteidtaj e'ka', nog 'uruda ohueyen huakka'teda, bronce siro, hierro siro, 'uru mármol huid, kenomey e'bahuaya'ta' en'paktada

¹³ kenpa'ti canela, huasihuaj 'uru'hu_{ie}da, 'uru'hu_{ie}da huabakpaka', kenpa'ti 'uru'hu_{ie}da mirra, 'uru'hu_{ie}da perfume, vino, huasihuaj aypo huamayaka', harina 'uruda, trigo, huabatohua'eri konig mula, oveja, caballo, konig carro caballo huatotok, aratbut huanaba'pi' e'bahuaya'ta' on'pakika'nig'a Babilonia huairi ehue'da o'nenok meyo bahuayahue'dikda o'ne.

¹⁴ Ken huakka' jak Babilonia hu_ae'eritaj:

—Nogda nogda 'uruda e'hu_ae' huada bo'eretpakika'nig oynayo ehue'nanada mo'ta_{en}e. Onte'ti baehue'dikda mo'ene. Kenpa'ti katepi' 'uruda mo'tamae'ika'uyne. Katepi' huadaknanada mo'tamaika'uyning kenpa'da oynayo mato_{eh}hue'da mo'eapone. Onte'ti maehue'da mo'ta_{eh}apone. —Huabahuaya'eria yan'mana'apet.

¹⁵ Nogya' nogya' huabahuaya'eria Babilonia huakka'jakya'huakka'nanada gana ogkika'uyate. Babiloniataj castiga e'magka'te on'tiahuaydepo on'me'pukpo adta'da on'tiahuaypo, suhue'da o'nepo yan'bahuikapet.

¹⁶ —Aaj, kenpihuay, huakka' jak Babilonia hu_ae'eria pai'nanada o'ne. Babilonia huakka' jak konig ettone' 'urua'da o'otika', 'uru lino tela yudtaj, 'uru ayagda yudtaj, 'uru huabed yudtaj, yudtaj oro sakbij o'betika', 'uru huidsi'po o'betika', perla sakbijkon o'mabetika'. Ken konig Babilonia 'urunanada o'ika'uyate.

17 Ida konig nogminutotida aya'da ehue'nada on'taqe'uy. —Huabahuaya'eria yan'mana'apet.

Barco capitán, huabatohua'eriere marineroere e'pogya'huakjene'eriomeyere huakka'jak Babilonia bidteda ya'neapet.

18 Huakka'jak e'bakpakte on'tiahuaydepo,

—Ken jak huaboro' o'epo huakka'nanada on'matoika'po nog konigtí huakka'jak ehue'da o'e. —'Uutta'nanada yada'apet.

19 Suhue'nada o'nepo soroka huata' ogkusorokka'po on'bahuikpó:

—Aaj, menpa'ken huaboro' huakka'jak pai'nanada o'nede. Ken huakka'jakya'huakka'da o'matoika'nok kusi'pe barco huataq'e'erition gana ogkika'po ke'na huairionigton o'nika'po. Ijhuiti ehue'konig nogminutotida o'bakmamey'denok huakka'jak ehue'da o'e. —'Uutta'da ya'da'apet.

20 Kurudyo huæ'eritaj, huaknopoe'eritaj, Cristoen huata'mona'eritaj kenpa'ti Diosen huamanbatia'pakeritaj ken huaboro' jak huæ'eriomeya dakhuea'da on'magkika'wynok Diosa castiga o'magka'denok yan'durugpakti'.

21 Kenoka' Diosen huata'moneri nogtida o'epo teyda o'epo kate'kidpi' huatarua' huidtone'taj o'toepo e'pogtone'yo o'huidenpo, o'koypo,

—Ken konig huaboro' huakka'jak Babiloniataj ke'poda ya'magka'apet. Ehue'da ya'apet. Onte'ti tiahuayhue'dikda ya'neapet.

22 Babilonia jak kurute dagta' arpa música, flauta música, trompeta músicakon onte'ti peehue'da ya'neapet. Onte'ti Babiloniayo katepi' baahue' ya'nika'apet. Katekidpi' huatarua' huidtone'ya' e'tarua' onte'ti peehue' ya'nika'apet.

23 Huakjeypi' onte'ti ey ikahue'dik ya'ika'apet. E'toepak fiestapi' onte'ti música péehue' ya'nika'apet. Babilonia huabahuaya'eriomey konig huabada huadaribayo adteda konig huairitone' o'nuynig'a. Nama'da tidig e'magkapa' engaña on'magkika'uyate. Diosen huata'moneria kenpa' ea'te ijpeemey.

24 Ken, Diosen huamanbatia'pakeritaj on'barakika'uyate. Diostaj huaknopoe'eritaj on'barakika'uyate. Nogbayo nogbayo on'barakika'uyate. Babilonia huæ'eriomeya on'magka'uyatenok Dios Huairia castiga o'magka'apo. Kenda Diosen huata'moneria e'okoyte ijpeemey.

19

1 Onte'ti kurudya' huakka'nanada 'utta'nanada ea'te ijpeemey:

'Urunanada j'ene, Dios Huairi. Dios Huairi oro'en Dios huadaknanada mo'taika'ne. Dios Huairiayo'da dakhuea' e'ka' o'manopo'yarea'ika'. Huabatioka'eri mo'taika'ne. Dios Huairiyo'da 'urua'nanada j'ika'. Eynanada j'ika. Teynanada j'ika'ne.

2 Diosayo'da buttida o'maknokotpo castiga magka'dik ya'ika'apet. Ettone' huabakdejeria nogda nogda huadariyo aratbuttaj dakhuea' e'kika' o'manopoea'ika'uyate. Kenpa'ti huakka'tada e'eretpkika' o'manopoea'ika'uyate. Ke'nakon Diosen huanigpeika'eritaj

o'barakika'uyate. Konigepo ettone' huabakdejeritaj Diosa castiga ya'magka'apet. Kurudya' 'utta'nanada ea'te ijpeemey.

³ Onte'ti ea'te ijpeepo,

—'Urunanada i'ene, Dios Huairi. Dios Huairi oro'en Dios huadaknanada o'ika'. Ettone' huabakdejeritaj Diosa castiga o'magka'po o'mahuigika'. Esihui'kon kurudyø ya'behuikonhuahuika'apet. Batikhue' ya'eonhuahuika'apet. Kenpa' kurudyø ijpeemey.

⁴ Ken Diosyo veinticuatro huairitone' cuatro huanoeonhuahuika'eriere Dios e'huahuadte on'eretpakpo okkubuka' on'tibahuedpo,

—Amén. 'Urunanada i'ene, Dios Huairi. — Diostaj ya'nona'apet.

⁵ Dios e'huahuadyø onte'ti ijpeemey: Oro'en Apag Dios huaboro'da i'ene. Huadaknanada i'ene. Teynanada i'ene mo'nona'ika'. Diostaj huanigpeika'eri kenpa'ti Diostaj huakme'pukeriapi' huairiapi', huanaba'api' mo'nona'ika'. Kenda Dios e'huahuadyø ea'te ijpeemey.

Diosen Ovejasipoen e'toepak fiesta ya'epet.

⁶ Konig huakka'nanada aratbuta en'batia'pakte, konig huakka'nada huekuru eapa' 'utta'da ea', konig kurud 'utta'nanada eapa' ea'te ijpeemey: 'Urunanada i'ene, Dios Huairi. Oro'en Dios Huairi teynanada o'epo o'mana'ika'de. Aya' huadarieria huairiapi' kentaj peika'dik o'nede.

⁷ Mon'madurugpak. Kentaj dakiti mo'nona'ika'. Huadaknanada i'ene, mo'nonika'. Jesúsa aya' huaknopoë'eritaj Diosen huabo jakyo

o'matohua'depo Diosere Jesucristoere
 'urua'nanada o'neonhuahuika'apo. Ken
 konig Diosen Ovejas'i'po o'toepakdepo, oro'
 ke'nen huat^qe^onig 'urunopo'nanada o'tedepo
 'urunanada o'baotdene.

⁸ Yudtaj 'uru lino tela otdik o'ika'ne. Keregnanada
 senogda otdik o'ika'ne.

Oro'omey Diosen huaknopoe'eri huat^qe^onig
 o'taepo o'nigpeika'po huadakda o'kika'po ken
 konig 'uru lino yudtaj o'otika'ne. Kenda kurudy'a'
 eda'te ijpeemey.

⁹ Kenda inpa' Diosen huata'moneria do'taj
 mename'ne:

—Do'hued jakyo yan'tiakpo yan'kudti'.
 Do'huedsi'poed e'toepak fiestate yan'tiakti'.
 Kenda yan'peepo durug^ada ya'neapet. Kenda
 yamadoya'. Kenda Diossa buttida mena'ne. —
 Diosen huata'moneria mename'ne.

¹⁰ Kenta' Diosen huata'moneritaj
 a'eretpakya'po huikudate ijtihuadme'nig'a,

—Do'taj huikudate tihuadhue' mee'. Onere
 Diosen huanigpeika'erition ijjey. Kenpa'ti
 o'en huaknopoe'eri huama'buyere Diosen
 huanigpeika'erition ijjey. Kenomey Jesústaj
 daka' o'noknopoika'po Jesúsen hua'ataj daka'
 o'noknopoika'. Kenomeyere huanigpeika'erition
 ijjey. Diostayo'da huikudate yatihuadpo Diostaj
 yaeretpakikati'. —Diosen huata'moneria
 mename'ne.

Kenda Jesúsa buttida o'manmadika'onhuahua'uyning
 Diosen huamanbatia'pakeritaj o'manopoea'ika'.

*Yereda caballota'pite Cristo e'huadte Juana
 o'tiahuayme'te.*

11 Kenoka' kurud ekhuike'te yereda caballotaj ijtiahuaymey. Caballota'pite Cristo o'huadpo Diostaj okbatikhue'da daka' o'nigpeika'. Buttida huaa'ika'eri o'e. Ke'na huadakda o'ka'po, castiga o'magka'po konig Diosen taka'taj o'barakika'po huadakda o'kika'.

12 Ke'nen huakpo konig ta'ak e'bakpakonig o'epo ken huakpoa aya'da tiahuaydik o'e. Huakute gobieno huairien huakka' uru huakuot o'ku'otpo aya' huadarien huairien huairi o'enok aya'ada kentaj nigpeika'dik o'ne. Ke'nen huadik e'timadoya'de' ee ke'nayo'da o'nopoe.

13 Ke'nen yudtaj huaok o'otpo mimia e'tibahuidbahuid o'eme'. Jesúsen huadik "Diosen Hua'a" o'e.

14 Huakka'nanada kurudyo huae'eria Diosen sorotataa on'ta'huapo 'uruda lino yudtaj yereda on'baotpo yere caballota'pite on'bahuadpo on'ta'huame'.

15 Ke'nen ighua'da hua'a huakittaya' konig siroenpi igku'etda o'orokpo nogbayo nogbayo huakka' oknopoehue'huae'eritaj e'batituktukapa' ke'nen taka'taj e'batituktukapa' huiyokda ya'manika'apet. Konig vino huaka'eria uvadataj e'basapaa'pa' Diosa o'mahuadiayondenok Cristoa huiyokda castiga ya'magka'apet. Diosnayo teynanada o'epo aya'da ka'dik o'ika'.

16 "Aratbuten huairien Huairi o'e. Gobier nomeyen huiri Huairi o'e." Kenda huaokte e'timadoya' o'eme'. Huakutipotekon e'timadoya' o'eme'. Kenda kurudyo ijtiahuaymey.

17 Diosen huata'moneri niokpote o'bopo kurudte huayorere'eritaj:

—Diosa castiga o'magka'po huakka'nanada on'mabueyapo. A'bapeya'po yan'batiak.

18 Dakhuea' huaka'eri on'mabueyapo. Gobierno huairi on'mabueyapo, capitán huairi on'mabueyapo. Nogda nogda huairi on'mabueyapo. Caballo on'mabueyapo. Caballota'pite huahuaderi on'mabueyapo. Diosa castiga o'magka'nok aya'da aratbut on'mabueyapo. Huanaba' kenpa'ti huanaba' ehuepi' on'mabueyapo. Kenpa'ti noyehuepi' tone'yahuepi' on'mabueyapo. Yan'kupopakpo e'bueyenso' yan'bape'. —Huayorere'eritaj Diosen huata'mona'eria 'utta'nada ya'manokoyapetnig. Kenda ijtiahuaymey.

19 Nogdakon ijtiahuaymey. Huiyoknanada huaq'eritone'ere huadaribayo nogyo nogyo gobierno huairi sorotataere a'barakya'po ogkupopakdepo kentaj yere caballota'pite o'huadnigtaj ke'nen sorotatataj a'barakya'po yagkupopakapetnig ijtiahuaymey.

20 Diosa huiyoknanada huaq'eritone'taj teyda o'toepo, nama'da huamanbatia'pakerieretaj teyda o'matoepo, huaboro' e'pogtone' ta'akyo ya'maenapet. Huiyoknanada huaq'eritone'a e'tiahuayteda kenda aratbuta tiahuayhueq o'nika'nig nama'da huamanbatia'pakeria o'manigkika'uy. Engaña a'magkaya'po 'urua'da nama'da o'manigkika'uy. Engaña o'magka'nok aratbuttaj huiyoknanada huaq'eritone'endik huaso'ta' on'timadoya'uy kenpa'ti huiyoknanada huaq'eritone'en e'ketka'taj on'eretpakika'uy. Huaq'eritone'taj nama'da huamanbatia'pakerieretaj teyda

o'mato_{epo} nohuey huaboro' e'pogtone' ta'akyo ya'majenapet. Ta'ak azufreere diga'da o'bakpakika'.

²¹ Nogomey huiyoknanada huaq'eritone'en huadaribayo huairitaj sorotatatera siro o'barakuy. Ken siro huakittaya' o'orokpo ke'na caballota'pite o'huadpo kenkittaya' siro o'orokpo aya'tada o'barakuy. Aya' e'barakde'te kenomeyen huaso'taj huayorere'eria dapoteya'da kenomeyen huaso' ya'bapeapet. Kenda ijtiahuaymey.

20

Mil añosta o'tia'pak.

¹ Nogdakon ijtiahuaymey. Kurudya' Diosen huata'moneri nogtida o'huarakpo, sorokkogyo adteda dakhuea' huaka'erikudakenbayo huakuik llave o'to_{epo} sirobi cadenatone' o'to_{epo},

² huamayuekeri bihuitone'taj teyda o'to_{epo} sirobia o'tinukupo mil años tiokhuikehue' ya'unhuahuika'pet. Huamayuekeri bihuitone'taj o'dikk'a'uyate Satanás diablo toto'.

³ Kentaj sorokkogyo adteda dakhuea' huaka'erikudakenbayo o'endepo o'tinokhuikpo teyda yatiokkasapet mil huabayok e'unhuahuika'te huadaribayo aratbuttaj engaña kahue'dik kaunhuahuike'po. Mil huabayok e'tipokde'te sue'da huabayok kaunhue'po hua'dik o'enok oroka'dik ya'eapet. Kenda ijtiahuaymey.

⁴ Kenokti huakka' huairi on'bahuadpo huaboa'da dakhuea' huaka'eritaj castiga magka'dik ya'neapetnig ijtiahuaymey.

Kenpa'ti huakka' aratbut Jesucristotaj on'tia'pakika'uyatenok kenpa'ti Apag Diosba' on'tia'pakika'uyatenok, oknopoehue' huaq'eria on'bakuokeg'uyate. Kenomey huaknopoe'eri huiyoknanada huaq'eritone'taj eretpakhue' o'nika'uyate. Huiyoknanada huaq'eritone'e'ketka'ta' eretpakhue' o'nika'uyate. Huanoytapi' huaba'tapi' huiyoknanada huaq'eritone'dik timadoyahue' mee' o'nona'ika'uyate. Kenomeytaj ijbatiahuaymey kenomey kubarakya' on'noyhuadpo Cristoere o'neonhuahuika'po mil huabayok Cristoere huairia yan'mana'onhuahuika'apet.

⁵ Kenomeya huakkuruda manoyhuaddik ya'neapet. Nog aratbutkudaknayo kubarakya' o'neonhuahuua'po mil huabayok e'pokte yan'noyhuadapet.

⁶ Aratbut huakkuruda on'manoyhuadpo durugnanada o'neonhuahuika'apo. Diosenyo'da o'neonhuahuika'apo. Kenpa'ti 'urunopo'nanada o'neonhuahuika'apo. Onte'ti mabueyhue'dik o'neonhuahuika'apo. Kenomeynayo Diosenere Cristoenere konig sacerdote huamanigionapakika'eri o'neonhuahuika'apo. Mil huabayok Cristo huairiere on'mana'onhuahuika'apo. Kenda ijtiahuaymey.

⁷ Ken mil huabayok e'pokde'te Diosen huata'moneria Satanastaj yanokhuikeapet. Sorokkogya' ya'orokapet.

⁸ Huadaribayo nogyo nogyo aya'tada engaña a'magkaya'po ya'orokdeapet. Gog aratbuttaj Magog aratbuttaj engaña a'magkaya'po ya'bahuahua'apet. (Diostaj

pakhue' huæ'eri o'nenok) Diosen aratbuttaj kan'barake'po Gog sorotataj Magog sorotataeretaj ya'bakupopakapet. Huakka'nanada ya'neapet. Konig kuhuadonig huakka'nanada o'nepo sorotatayo' huakka'nanada ya'neapet.

9 Huadariya' aya'baya'da yan'batiakapet. Diosen huadi' aratbuttaj yan'bahuatiakapet. Diosen aratbuttaj kenpa'ti Diosen di' huakka' jak kurute yagkupopakapet. Diosa kurudya' ta'aka aya'tada ya'mahuigapet.

10 Diabloa engaña huaka'eritaj huaboro' e'pog ta'akyo e'bakpakyu ya'enapet. Huaboro' ta'ak konig e'pogtone' uknanada ya'bakpakonhuahuika'apet, azufreere uknanada ya'bakpakonhuahuika'apet. Keyotion ta'akyo huiyoknanada huæ'eritone'taj nama'da huamanbatia'pakerieretakon huakkuruda o'maendej. Keyo kenpa'da ya'neonhuahuika'apet. Keyo castiga o'magka'nok pai'da yan'nopo'eonhuahuika'apet. Huame'noeere sikyo'eta' pai'nanada yan'nopo'eonhuahuika'apet.

Aya' e'bueykudak oknopoehue' huæ'eritaj Dios Huairia castiga o'magka'apo.

11 Huaboro' yereda huairien huahuadtaj ijti-huaymey. Kente e'hudte Diostaj ijtiahuaymey. Diosya' huadari kurudere o'titikonme'. Onte'ti be'api' huahuayhue'da ya'neapet.

12 Dioste huakokpen e'bueykudaka on'tikupobopo aya'ada huairiere huanaba'ere aya'ada on'tikupobome'. Beroba' e'ba'korig a'batiahuaya'po o'ba'tikujme'. Nog beroba'

e'noeonhuahuika'ba'kon o'ba'tikujme'.
 E'bueykudak katepi' egkadhuahuika'uyde'te
 beroba'te e'timadoya'de' o'enok huadakpi'
 dakhuea' e'ka'pi' Diosa beroba'taj o'tiahuaydepo
 castiga ya'magka'apet.

¹³ Aratbut huahueyapi' e'pogyapi' nogyo nogyo
 huadaritapi' on'mabueyika'uyatenig ke'na Dioste
 on'hu'a'depo on'tikupobonok beroba'te kenda
 egkadhuahuika'uyde'te e'timadoya'de' o'enok
 huadakpi' dakhuea' e'ka'pi' o'tiahuaydepo castiga
 ya'magka'apet.

¹⁴ E'bueyika' kenpa'da a'dakia'po a'batikaya'po
 kenpa'ti e'bueykudakenba a'dakia'po
 a'batikaya'po huaboro' e'mahuig ta'akyo
 ya'menapet. Ken huaboro' e'mahuig ta'ak
 bottaa'tea' kene'huæda' huabuey o'ę.

¹⁵ Ayo huaboro' ta'akyo a'mahuigkaya'po
 ya'menapet. Huadik e'noeonhuahuika'
 beroba'te timadovahue' e'huætanayo
 ya'menapet. Huaboro' e'pog ta'akyo
 ya'menapet. Kenda aya'da ijtiahuaymey.

21

*Huabo kurud huabo huadari Juana
 o'tiahuay'uyate.*

¹ Nogok huabo kurud huabo huadari
 ijtiahuaymey. Huakkuruda kurud a'nennada
 o'ika'uynig kennayo ehue'nada ee'te kenpa'ti
 huakkuruda huadari a'nennada o'ika'uynig
 kennayo ehue'da ee'te kenpa'ti e'pogpi' ehue'nada
 ee'te ijtiahuaymey.

² Huabo Jerusalén Diosen huakka' jak kurudya' Diosya' e'huarakte do Juana ijтиahuaymey. Jak 'urunanada ijтиahuaymey. Konig ettone' huaboa'da a'tоepakya'po huаtoe'taj 'urunanada yudtaj onotika' konigli Diosen huabo jak 'urunanada ya'еapet.

³ 'Utt'a'da hua'a kurudya' Diosenbaya' ijpeemey:

—Yan'pee'. Oyda aratbutere Dios o'noika'. Aratbutere o'noika'apo. Ke'nen aratbut o'neapo. Aratbuten Dios a'eya'po aratbutere o'ika'apo.

⁴ Diosa o'manopo'yarea'denok onte'ti suhue' ikahue'dikda ya'neapet, onte'ti bueyhue'dikda ya'neapet, onte'ti huikhue'dikpi' ya'neapet onte'ti bahuikikahue'dik ya'neapet, onte'ti digpi' ikahue'dikda ya'neapet. Konig a'nен o'ika'ynig konigli oynayo ehue'da ya'еapet. Kenpa'kurudya' ea'te ijpeemey.

⁵ —Yan'pee'. Aya'da huaboa' ijka'nig. —Diosa kurudya' mename'ne. Kenpa'ti,

—In huadik ona'nig buttida huadik o'enok yamadoya'. In do'hued huadik oknopoika'dik me'neapone. —Diosa mename'ne.

⁶ —Aya'da ijka'po ijkuhuitdey. Do huakkurueri ijikay. Kene'huaya' huаe'eri ijikay. Konig la letra A huakkuruuda letra o'e. Konigli do huakkurueri ijikay. Konig la letra Z kene'huaya' letra o'e. Konigli do kene'huaya' huаe'eri ijikay. Maymaya' huaa'eria hue'ey huakka' on'pakika'. Konigli do'taj huakka' e'paknayo konig katetehue' mo'manounhuahuika'apone.

⁷ Aya'ada do'taj daka' moknopoika'po okbatikhue'ada o'nepo konig huayakhue' huaka'eri o'nepo aya'da do'hued yan'bae'apet

kenpa'ti do'huedsi'po ya'neapet kenpa'ti
kenomeyen Apag Dios ijjeapoy.

⁸ Dakhuea' huaka'eri kenpa'ti huamidideri Cristotaj eknopoētaj huame'pukeri, oknopoēhue' huāe'eri, dakhuea' huahuaa'eri, imahuadiaypo huabarakeri, ieretpakpo huabakdejeri, tidig huaka'eri, dios e'ketka'ta' huaeretpakeri, da huaa'eritakon huaboro' e'pog ta'ak huamahuigyo yan'mahuigonhuahuika'apet. Azufreere yan'mahuigonhuahuika'apet. Pai'nanada yan'nopo'eonhuahuika'apet. Kenda bottaa'tea' huabuey o'e. Dios kurudyā' ena'te ijpeemey.

Huabo Jerusalén Juana o'tiahuay'uyate.

⁹ Diosen huata'moneri siete copa huatoe'eria o'nepo Diosen castiga huamagka'eri siete e'eada nogtiada do'taj mena'po,

—Yatiak. Diosen Huasi'poen huatoeen jak ontaj o'totiahuayi'. Keyo huaknopoe'eri yan'noeonhuahuika'apet Diosere. —Do'taj mename'ne.

¹⁰ Diosen Nokirega do'taj a'tiahuayaya'po Diosen huata'moneria be'tohuame'ne, Huabidkupayoda be'tohuame'ne. Kurudyā' Diosen Jerusalén huakka' jak e'huarakte be'totiahuayme'ne.

¹¹ Konig Dios eynanada o'epo konig senogda o'eme'. Diosen jakkon eynanada senogda o'epo konig 'uru huidsi'po senogda o'epo, konig huid jaspe 'uruda o'epo, konig vidrionig irida o'epo Diosen jak 'urunanada o'eme'.

¹² Jak kuru huanigte huaboro'da ekbiriktone' o'epo, huabidda o'epo ekbirikyo doce akbogpe

o'epo, Diosen huata'moneri nogti nogtia' aya' akbogpete o'bopo, doce Israel aratbutdik doce nogendik nogendik e'timadoya'e' o'eme'.

¹³ Niokpo e'orokyen' bapa' akbogpea' o'epo, niokpo e'sikpen bapa' akbogpeation o'epo, kenpa'ti e'dea' norteyon bapa' akbogpeation o'epo, nog e'dea' suryon bapa' akbogpeation o'epo.

¹⁴ Jak kuru ekbiriktone' doce huid huaboro'a enhuada' o'epo Ovejasipoen doce huamata'mona'eridik nogdik nogdikti doce huidtone' enhuada'te e'timadoya' o'eme'. Kenda ijtiahuaydepo nogdakon ijtiahuaymey.

¹⁵ Ken Diosen huata'moneria do'taj menbatia'pakpo orotada e'ka' siropi jak huatidika' o'toepo Diosen huakka' jaktaj a'tidikaya'po, ekbiriktaj a'tidikaya'po, ekbirik akbogpekon a'tidikaya'po oro siropi jak huatidika' o'toeme'.

¹⁶ Diosen huakka' jak huabidnanada o'epo huabidda konigi huabidda e'dea'. Diosen huata'moneria huakka' jaktaj o'tidika'po oro siropi huatidika' o'tidika'po, dos mil doscientos kilómetros huabidda o'eme', konigi huabidda e'dea', kutayo konigi o'eme'.

¹⁷ A'timon ekbiriktone'taj o'tidikame'. Ojkuya' e'dea' sesenta y cuatro metros Diosen huata'moneria o'tidikame'.

¹⁸ Huakka' jak ekbirik jaspe 'uru'huidtada e'ka' o'eme'. Diosen huakka' jak oroyo' e'ka' o'eme'. 'Uruda konig vidrionig o'eme'.

¹⁹ Ekbirik huid huaboro'a enhuadhuadte 'uru'huidsipa e'timabeta' o'eme'. Nogda nogda

'uru'huidsi'poa e'timabeta' o'eme'. Huakkuru enhuada'ta' jaspe 'uru'huidsi'poa e'timabeta' o'eme'. Burada o'eme'. Bottaa' enhuada'ta' 'uru zafiro huidsi'poa burada e'timabeta' o'eme'. Bapaa'ta' enhuada'ta' 'uru ágata huidsi'poa e'timabeta' o'eme', botta' botta' enhuada'ta' 'uru esmeralda kihueyada huidsi'poa e'timabeta' o'eme'.

²⁰ Huabaniga' enhuada'ta' 'uru ónica bedda huidsi'poa e'timabeta' o'eme'. Seista' enhuada'ta' 'uru cornalina bedda huidsi'poa e'timabeta' o'eme'. Sieteta' enhuada'ta' 'uru crisólito nog kihueyada huidsi'poa e'timabeta' o'eme'. Ochota' enhuada'ta' 'uru kihueyada berilo huidsi'poa e'timabeta' o'eme'. Nueveta' enhuada'ta' 'uru jeyda topacio huidsi'poa e'timabeta' o'eme'. Diezta' enhuada'ta' 'uru burada crisoprassa huidsi'poa e'timabeta' o'eme'. Onceta' enhuada'ta' 'uru bed jacinto huidsi'poa e'timabeta' o'eme'. Doceta' enhuada'ta' 'uru ayagda amatista huidsi'poa e'timabeta' o'eme'.

²¹ Ekbirik doce akbogpete nogti nogtia e'beta' perla o'eme'. Huakka' jak dag eretnopoyo dagtaj 'uru orotada e'ka' o'epo 'urunanada o'eme'.

²² Diosen e'huaika' jak tiahuayhue' ijjemey. Teyda Dios Huairi kenpa'ti Diosen Ovejasí'po aya' jakyoda o'nika'.

²³ Niokpoa eyda nigehue'dik mo'ene kenpa'ti puugapi' ey nigehue'dik mo'ene. Dios keyoda o'ika'po eyda o'ika'nok. Kenpa'ti Diosen Ovejasí'poa aya' jakyoda huakjey o'e.

²⁴ Nog huadari nog huadari aratbut Diosen dakhuea' e'ka' huamanopo'korea'eri huaboda huakka' jak huakjeyyo on'noeonhuahuika'apo.

Huadari gobierno huairia huakka' jaktaj 'urunanada o'ē on'huua'ika'apo. Diostaj 'urua'da on'nigkika'apo.

²⁵ Ekbirik akbogpe okhuikhue' o'ika'apo. Huame'noe okhuikhue' o'ika'apo. Sikhue'dik o'ika'apo.

²⁶ Kenda Diosen huakka' jak kenpa'da huadaknanada o'ē. 'Urunanada o'ē. Huakka' aratbut nog huadariyo nog huadariya' huæ'eria on'daika'apo.

²⁷ Aya' dakhuea' huaka'eri, aya' Diostaj pakhue' huæ'eri, aya' nogtaj nogtaj huadiayeri aya' Diostaj nigpeehue' huæ'eri aya'da nama'da huua'erikon Diosen jakyo kudhue'dik ya'neapet. Ovejasi'poen huanoenhuahuika'ba'te kenomeyen huadik e'timadoya' o'nepo oro'omey huaknopoe'eri oro'omeyyo'da Diosen huakka' jakyo kuddik ya'neapet. Kenda ijтиahuaymey.

22

¹ Ken Diosen huata'moneria nog-dakon be'totiahuayme'ne. 'Uru'hueyda be'totiahuayme'ne. Hueirida konig vidrionig o'epo. Kenhuey'a Diosen aratbuttaj o'manoeanhua'huika'. Dios huahuadya' Ovejasi'po huahuadya' 'uru'hueyda o'orokonhuahuika'apo.

² Huakka' jak dagnopoyo o'huəhua'ika'po, huahuete botpenpenda akta'bogpepen huamanoeanhua'huika' hueymey o'bakerikika'po, ken hueymey nog huabayoktida aya' puugda o'dapakika'. Ken huaba'a aratbuttaj o'bayarea'ika'.

³ Katepi' dakhuea' e'ka' kenpa'ti dakhuea' huaka'eri keyo Diosen huakka' jakyo ehue'da ya'neapet. Dios Ovejasipoere huakka' jakyo o'nika'aponok Diosen huanigpeika'eria Diostaj on'eretpakonhuahuika'po Diostaj on'nigpeika'.

⁴ Diosenkotaj yan'tiahayonhuahuika'pet. Diosendik huanoyte e'timadoya' ya'nunhuahuika'pet.

⁵ Huakka' jakya' sikhue'dikda ya'eapet. Jakyo huqe'eria onte'ti huakjey huak-pakata' pakhue' ya'neapet. Niokpoe e'nigta'teta pakhue' ya'neapet. Dios Huairiada huanigpeika'eritehuapa' huakjey o'eonhuahuika'apo. Huanigpeika'eriomeyä Diosere konig gobierno huairi ya'neonhuahuika'pet.

Jesucristo ida o'tiakapo.

⁶ Diosen huata'moneria do'taj mename'ne:

—In hua'a buttida o'e. Daka'da oknopoika'dik ka'nike'. Dios Huairien Nokiregä Diosen huamanbatia'pakeritaj o'manopoeä'ika'uyate. Diosa ke'nen huata'moneritaj o'mata'mona'de'uy. Diosen huanigpeika'eritaj kamane'po o'mata'mona'de'nok. Ken konigda o'eapo, kenda Diosa o'ka'aponig kamane'po mo'ta'mona'ne. —Diosen huata'moneria mename'ne.

⁷ —Idada ijtiakapoy. —Huairi Jesucristoa oa'uyate. In beroba'taj aya'ada e'nigpeika'nayo durugda ya'nika'pet.

⁸ Do Juan ijjepono kenda aya'da ijpeemey aya'da ijtiahaymey. E'pee'de'te e'tiahayde'te Diosen

huata'moneri'ite kentaj a'eretpakya'po huikudate e'tihuadtada

⁹ kennayo do'taj

—Keje'. Kenda kahue' yaε'. Do'taj huikudate tihuadhue' mee'. On onigtion Diostaj huanigpeika'eri ijjey. Kenpa'ti konig Diosen huamanbatia'paken o'nен huama'buy huanigpee'eri onigti ijjey. Kenpa'ti in beroba'taj aya'ada huanigpeika'erionigti Diosen huanigpeika'erionigti ijjey. Diostayo'da diga'da yaeretpakika'. Diostayo'da huikudate yatihuadika'. —Diosen huata'moneria mename'ne.

¹⁰ —In beroba'te huabodik yamadoya'po konig iregireg matoehue' yaεti'. Ken i'tiahuaydepo i'madoya'denig a'ti kenda Diosa o'ka'apo.

¹¹ Oynayo kenpa'da dakhuea' huaka'eria nogiti nogiti dakhuea' ogkika'apo. Kenpa'ti dakhuea' huaa'eri nogiti nogiti dakhuea' on'bahuaa'ika'nok Diosa castiga ya'magka'apet. Kenpa'ti huadaka' huaka'eriomeynayo batikhue'ada huadaka' kagkike'. Nogiti nogiti huadaknanada kagkike'. Diosenyo'da huaka'eria Diosenyo'da nogiti nogiti kagkike'. —Diosen huata'moneria mename'ne.

¹² —Yanpee'. Ida ijtiakapoy. Ijtiakdepo dakhuea' huaka'eritaj castiga ijmagka'apoy. Huadak huaka'eritaj huadaka'nada ijmanigkad-huahuika'apoy. Ijmanoeanhahuika'apoy.

¹³ Do konig la letra A ijjepo, huakkurueri ijjey. Kenpa'ti konig la letra Z ijjepo, huata'pote kene'huaya' huae'eri ijjey. —Jesús Huairia oa'uy.

¹⁴ Aratbuta on'manopo'korea'po Cristotaj o'noknopoika'po Jesúsa o'manigbueypo dakhuea'

e'ka' o'manopo'tihueke'po o'bakkahuea'nok
 Diosere on'noeonhuahuika'apo kenpa'ti huaboda
 jak Jerusalényo kuddik o'nika'apo. Ðurugnanada
 o'nika'apo.

¹⁵ Jak kurute o'nepo konig kudhue'dik o'nepo,
 dakhuea' huaka'eriomey, tidig huaka'eriomey,
 nogtaj nogtaj huabarakeriomey, o'huadiaypo
 huabarakeriomey, dios e'ketka'taj huaeretpake-
 riomey, kenpa'ti da huaa'eriomey Diosen huaboda
 Jerusalén jak kurute o'nepo, kudhue'dik
 ya'neapet.

¹⁶ —Do Jesús ijjepo Cristoen huaknopoe'eritaj
 aya'da Juan i'madoya'denig buttida o'e
 kamanopoeanhue'po do'hued huata'moneritaj
 o'nigta'mona'ne. Do Davidkudaken adhuea'pane'
ijjey. Oyda do'huakon Daviden huayayo ijjey.
 Konig siokpo magkesi eyda o'ika'nig ken eyda
 konig 'urunanada ijjenok do'taj 'urua'nanada
 o'noknopoika'pone. —Jesúsa oa'uy.

¹⁷ —Yan'tiak, Cristotaj yanoknopoe'. —Diosen
 Nokirega o'mana'. Kenpa'ti Ovejasí'poen huatoea,
 Cristoen huaknopoe'eria on'mana'. Be'api' kenda
 e'peenayo yan'tiak.

Kenomey Diostaj on'pakpo Jesucristotaj
 kanoknopoike' Diosere yan'noeonhuahuika'apet.
 Konigtí hue'eyta' maymaya' eapa' kada'po
 Cristotaj kan'huahue', kenpa'ti Cristotaj
 kanoknopoe'. Konig Diosen huanoeanhua*ku*'
 hue'ey kan'maye'. Katetehue'kan'maye'.

¹⁸⁻¹⁹ In beroba'te Diosen hua'a ijnigmadoya'denig be'omeyapi' in hua'a inberoba'te
 e'tiahuayika'ada nogpa'da on'mana'po nogda
 e'manmadika'nayo konigda Diosa castiga

ya'magka'apet. In beroba'te oa'ika' konigda kenomeytaj Diosa castiga ya'magka'apet. In beroba'te Diosen hua'a be'omeyapi' e'tiahuayika'ada eknopoe' pakhue' o'nepo manmadikahue' o'nika'nok kenomeytaj Diosen e'manoeonhuahuika'ba'yo kenomeyendik yabaktihuekeapet kenpa'ti Diosen huaboda huakka' jakyo kudhue'dikda ya'neapet. Diosen e'manoeonhuahuika'ba'taj kenpa'ti Diosen huabo huakka' jaktaj in beroba'te ijtimadoya'dey. Aya' Diosen hua'a in beroba'te huapee'eritaj daka' ijmaboroay.

20 Kenda aya'da en'manade'te,
—Dapita' idada ijtiakapoy. —Huairi Jesúsa oa'uy.
Kenda ia'nig ida yatiak, Huairi Jesús. Do Juana yona'mey.

21 Opudomeytaj aya'tada oro'en Huairi Jesucristoa daka' mogkike', ken.

**Jesucristo oy oa'pak: Kenda Jesucristoa;
monigka'uyatenok; Diostaj
mo'manopo'yarea'ika'ne**

New Testament in Amarakaeri (PE:amr:Amarakaeri)

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Amarakaeri

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Amarakaeri [amr], Peru

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Amarakaeri

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2024-02-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

86e43144-8403-5994-a826-4a127b2f67da